

264-265

BIBLIOTECA

PENTRU TOTI

VICTOR HUGO

Regele petrece

Dramă în 5 acte

Ediția librăriei „UNIVERSALA”

ALCALAY & Co.

București, 27, Calea Victoriei, 27

Prețul 10 Lei.

A apărut în:

Editura Librăriei „Universala” Alcalay & Co.
27, Calea Victoriei, 27

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

E. PECAUT și GH. BAUDE

CONVORBIRI

DESPRE

A R T A

— CU 43 GRAVURI —

Traducere de DUMITRU STANCIU

427514N

PREȚUL 5 LEI

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

VICTOR HUGO

REGELE PETRECE

Dramă în cinci acte

TRADUCERE ÎN VERSURI

de

LUDOVIC DAUS

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
CLUJ-NAPOCA

427.514

74
1995

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI „UNIVERSALA“ ALCALAY & Co.

27, Calea Victoriei, 27

1-410

**„Biblioteca pentru toți“ este cea mai vastă en-
ciclopedie, în cel mai frumos grai românesc**

La Tère héritage

4. 7 - 1926

Ceangă

Bisnita

REGELE PETRECE

La Tour de la
Sept-8.11
Cousin
et
PERSOANELE

- Triboulet.*
Blancha.
Francisc întâiu.
D-l de Saint-Vallier.
Saltabadil.
Maguelona.
Clement Marot.
D-l de Pienne.
D-l de Gordes.
D-l de Pardailan.
D-l de Brion.
D-l de Montchenu.
D-l de Montmorency.
D-l de Cossé.
D-l de la Tour-Landry
D-na de Cossé.
D-na Berarde.
Un gentilom al reginei.
Un valet al regelui.
Un medic.
Un căruțaș.
O femeie din popor.
Segniori, paji.
Oameni din popor.

Acțiunea se petrece în Paris la 132...

ACTUL INTĂIU

D-l de Saint-Vallier

Serbare de noapte la palatul Luvrului. Săli magnifice pline de oameni și femei frumos gătite. Facle, muzică, dans, hohote de rîs. Mai mulți valetți poartă tăvi de aur și vase de email. Grupuri de signori și doamne circulă în toate părțile. Serbarea e pe sfârșite. Zorile zilei luminează geamurile. Eticheta nu mai e păstrată cu stricteță; serbarea are mai mult caracterul unei orgii. În arhitectură, în mobile ca și în îmbrăcăminte predomină stilul renașterii.

SCENA I

Regele, după cum e zugrăvit de Tițian: **D-l dela Tour-Landry**

Regele

Da! mi-am jurat! Voiu duce la bun sfârșit
[idila!

Știi, conte, — e-o femeie de-origină burgheză,
Dar totuși o minune!

D-l dela Tour-Landry

O întâlniți de sigur,
Duminica 'n capela...

Regele

Din Sait-Germain de Prés;
Mă duc în tot-d'auna.

D-I dela Tour-Landry

Și aventura ține

De două luni?...

Regele

Intocmai!

D-I dela Tour-Landry

Frumoasa locuește?

Regele

Bussy, stradela strâmtă...

D-I dela Tour-Landry

La doi pași de otelul

Cossè?

Regele, făcând un semn afirmativ.

Se afl'acolo și-un zid înnalt.

D-I dela Tour-Landry

A, știu!

Ați urmărit-o, Sire?

Regele

O bab'afurisită,

Ca scaiul, tot-d'auna de pașii ei se ține,
Și o păzește.

D-I dela Tour-Landry

Drace!

Regele

Și ce-'i mai curios
In fie-care seară un om misterios,
Purtând o mantă neagră prin noapte se
[strecoară
Și, intră'n casă.

D-l dela Tour-Landry

.Bine, intrați de-asemeni.

Regele

Dar,
Pe loc se'nchide poarta și nu-i altă intrare.

D-l dela Tour-Landry

De Maiestatea Voastră văzânduse-urmărită
Frumoasa a stat rece și n'a răspuns nimic?

Regele

Privirile ei, pare că-mi spun,—și nu mă'nșel,—
Că nu-i nesimțitoare la dragostea mea.

D-l dela Tour-Landry

Știe
Că regele-o iubește și-o urmărește?

Regele, făcând un semn negativ.

Nu!

Căci port livrea de lână și's deghizat cu totul.

D-1 dela Tour-Landry

Purtați pre cât se vede, un sfânt amor de
 [pustnic
 Vre unei Magdalene, amanta lui Hristos.
 Intră mai mulți seniori și Triboulet.

Regele D-lui dela Tour-Landy

St! vin mai mulți... Știi bine, în intrigi
 [amoroase
 Tăcerea e de aur.

Intorcându-se către Triboulet, care s'a apropiat și
 a auzit ultimele cavinte.

Așa e?

Triboulet

Da! tăcerea
 E-o haină minunată, sub care'o veci iubirea,
 Sfioasă, se ascunde de intrigile lașe.

SCENA II

Regele, Triboulet, D-1 de Gordes, Mai mulți seniori. Seniorii'sunt admirabil îmbrăcați. Triboulet în costumu-i de bufon, așa cum e zugrăvit de Boniface, Regele privește un grup de femei care trece.

D-1 dela Tour-Landry

Divină este doamna Vendosm'!

D-1 de Gordes

Incântătoare
 Sunt doamnele de Alba și Montchevreuil!

Regele

Nici una

Nu seamănă 'n splendoare contesei de Cossé.

D-l de Gordes

Cossé! tăcere, sire.

Arătându-i pe d. de Cossé, care trece în fundul teatrului.—D-l de Cossé e scurt și pântecos, „unul din cei patru mai grași gentilomi din Franța“ zice Branthôme.

Bărbatul ei v'aude.

Regele

Ce-mi pasă!

D-l de Gordes

El va merge să spue tot Dianei.

Regele

Ce-mi pasă!

Se duce înfundul teatrului și vorbește cu alte femei cari trec.

Triboulet d-lui de Gordes

Nu-i pericol! Dianei de Poitiers
E azi o săptămână de când nu-i mai vorbește.

D-l de Gordes

Dar dacă va trimite-o bărbatului 'napoi?

Triboulet

Nu cred...

D-I de Gordes

'I-a fost amantă spre a răscumpără
Pe tatu 'i de la moarte!

Triboulet

Fiindcă-i de el vorba,
Răspunde, ce idee avu de Saint-Vallier,—
Bătrânu-acest fantastic, — încât chiar pe
[Diana,
Pe fiica-i fără seamă de mândră și frumoasă,
Un înger ce pământul răpitu-l'a din cer,
Cum de-a putut să facă așa nelegiuire
Încât să o mărite cu 'n cocoșat!

D-I de Gordes

El este
Nebun! vă spui, venisem la eșafodul lui
Când fu iertat de rege. Sta grav și foarte
[palid,
Mergând să-și ia osânda a spus: „Păzească
[cerul
Pe regele! „Acuma el e nebun de tot.

Regele trecând cu d-na de Cossé
Te duci, neîndurat-o?

D-na de Cossé, oftând.

Plec la Soissons, căci soțul
Mă ia cu dânsul.

Regele

Este de ne 'nțăles... Acum
Când tot Parisul, lumea artistică, seniorii—

In clipa cea mai mândră a unei nopți splendide
 Când toți învingătorii și cei mai buni poeți
 Iși înstrunează lira, splendoarea 'ți ca s'o
 [cânte ;

In ceasul când iubirea-ți aprinde-atâtea inimi
 Incât cele mai mândre veghiază, să nu piarză
 Pe amanții lor; —se poate ca tu, frumosul astru
 Ce când dispari, ne pară că ziua a apus,
 Să pleci, uitând Parisul, pe duci, seniori
 [și rege
 Ca să lucești departe de-acest palat bogat ?

D-na de Cossé

Fiți liniștit.

Regele

Nu! Este capriciu de nebun
 Să sufli 'n candelambre în toiul unui bal.
 Intră d-l de Cossé.

D-na de Cossé

Gelosu-mi soț apare; adio sire.
 Ea părăsește repede pe rege.

Regele

Dracu

Să'l ia!

Către Triboulet

Niște quatrene făcu-i femeii lui,
 Cum sunt? Marot poetul, și le-a citit desigur.

Triboulet

Eu versuri de-ale voastre nu le citesc! Un
[rege
Compune versuri proaste.

Regele

Glumeț ce ești!

Triboulet

Cei proști

Mai merge să rimeze „amor“ cu vorba „mor“!
In fața frumuseții păstrează-ți strălucirea;
Marot ți-o face versuri, în vreme ce iubirea
Te va mbăta o! Sire!. Un rege când rimează
E 'n decădere.

Regele cu entuziasm

Versuri când faci pentru femei
Frumoase, te înalță... Voesc s'adaug aripi
La pajura-mi regală!

Triboulet

Și moara are aripi!

Regele

De n'ași vedea în fața-mi pe doamna de
[Coislin
Ași pune să-ți dea bice.

El aleargă la doamna de Coislin și are
aerul că-i adresează câteva complimente.

Triboulet, aparte

Același vânt te poartă

Și înspre dânsa!

D-l de Gordes apropiinduse de Triboulet și făcându-l să observe cele ce se petrec în fundul scenei.

Iată, la ușa ceia l'altă

Doamna Cossé. Ași prinde pe ce vrei rămășag
Că va lăsa să-i cază mănuașă lângă prag,
Ca regele în urmă să i-o ridice...

Triboulet

Crezi?

Hai să privim.

Doamna de Cossé, care vede cu durere atențiunile regelui pentru doamna de Coislin, lasă, în adevăr să-i cază buchetul. Regele părăsește pe doamna de Coislin, și ridică buchetul doamnei de Cossé, cu care incede o conversație, ce pare foarte duioasă

D-l de Gordes, lui Triboulet

Intocmai!

L'a prins din nou în mreje.

Triboulet

Și drăcului femeia îi poate da'nainte!

Regele strânge de talie pe doamna de Cossé, și îi sărută mâna. Ea râde și ciripești vesel. De odată d-l de Cossé intră prin ușa din fund. D-l de Gordes atrage atențiunea lui Triboulet asupra acestuia. D-l de Cossé se oprește, cu privirea ațintită asupra grupului format de femeia lui și regele.

D-l de Gordes, lui Triboulet

Bărbatul ei!

D-na de Cossé, observând pe soțul ei, — către regele care o ține aproape îmbrățișată.

O! Sire, vezi trebuie să plec.

Ea scapă din mâinile regelui și fuge.

Triboulet

Ce caută gelosul când nici nu l'am poftit!

Regele se apropie de bufetul diu fund și face să i se dea de băut.

D-l de Cossé, inaintând în față; visător.

Ce și-au grăit?

Se apropie destul de iute de d. dela Tour-Landry, cari îi face semn că are să-i spus ceva.

D-l dela Tour-Landry, misterios

Femeia ta este încântătoare.

D-l de Cossé se incrunță și merge la d. de Gordes care are aerul că voește să-i destănuiască ceva.

D-l de Gordes, încet

Ce gânduri infernale te turbură 'ntr'atât?
Și pentru ce privirea o 'ndrești tot într'acolo?

D-l de Cossé îl părăsește supărat și vine față în față cu Triboulet care îl atrage cu un aer discret într'un colț, în vreme ce d-l de Gordes și de la Tour-Landry râd în margine.

Triboulet, încet d-lui de Cossé

Ai aerul seniore grozav de bosumflat.

Ei isbucnește în hohote de râs, și întoarce
spatele d-lui de Cossé care se duce furios

Regele, revenind

Ce fericit sunt astă-zi ! De-ai semui cu mine
Pe Jupiter, sau Hércul ei ar părea ridicoli.
E ca un grajd Olimpul ! Femeile, halal !
Sunt niște nimfe !... Uite sunt fericit ! Dar tu ?

Triboulet

Grozav de mult ! De baluri, de-amor eu
[îmi bat joc !

Tot mi-i amar... tot ! Sire, petreci neîncetat
Ferice ca un rege, eu ca un cocoșat !

Regele

Frumoasă zi, în care fui conceput de mama
Privind la d. de Cossé care ese.

Imi strică cheful numai ursuzul de Cossé.
Răspunde, cum îți pare ?

Triboulet

Insultător de prost !

Regele

Afară de gelosul acesta, totu-mi plăce..
Să fii atotputernic ! Să faci tot Triboulet,
Ah ! dulce-i existența ! ce farmec să trăești !!
Sublim !

Triboulet

Imi pare—Sire, că ești aproape beat

Regele

Ah! uite! brațe albe, și ochi scânteetori!

Triboulet

E de Cossé?

Regele

Chiar dânsa! Tu vin-o să păzești!

Cântă.

Trăiască strălucirea

Incântătoarei vieți

Când sânurile's albe

Triboulet, Cântând

Când oamenii sunt beți!

Es amândoi. Intră mai mulți gentilomi

SCENA III

D-l de Gordes, D-l de Pardailan, tânăr paj blond; **D-l de Vic, Clement Marot**, în costum de valet al regelui; apoi **D-l de Pienne**, unul sau doi alți gentilomi. Din când în când **D-l de Cossé** care se preumblă cu un aer visător și foarte serios.

Clement Marot, salutând pe d-l de Gordes.
Ce știi?

D-l de Gordes

Nimica alta decât doar'că serbarea
E splendid de frumoasă. Azi regele petrece !

Marot

„Petrece!“ vorba-i nouă !

D-l de Cossé, care trece pe la spatele lor.

Și o nenorocire !

Un rege ce petrece e prea primejdios.

El trece înainte.

D-l de Gordes

Cossé, nefericitul, îmi face milă.

Marot, încet.

Bietul !

Femeia lui, se spune, de rege-a fost vrăjită.

D-l de Gordes îi face un semn afirmativ

D-l de Pienne intră.

D-l de Gordes

A ! și iubitul duce !

Ei se salută

D-l de Pienne, cu un aer misterios.

Amici, o noutate !

Un lucru admirabil! piramidal de nostim!
Cevà ce n'ar seamă prin fostazmagorie!
O întrig'amoroasă, și o minunăție!

D-l de Gordes

Ce este?

D-l de Pienne

Li adună pe toți în jurul lui.

St!

Lui Marot care s'a dus să vorbească cu
alți într'un colț.

Vin iute aci, Clement Marot!

Marot, apropiindu-se

Dorește Monsegniorul?

D-l de Pienne

Hm! ești un mare prost!

Marot

Eu nu mă știam mare nici într'un fel, seniore.

D-l de Pienne

În versurile tale dăunăzi am citit
De Triboulet acestea: „La trei-zeci ani el este,
Virgin ca și în ziua în care s'a născut!”
Fantastică poveste! Ah! ești un mare prost!

Marot

Nu înțeleg nimica, mă jur pe Cupidon!

D-l de Pienne

Prea bine, fie.

D-lui de Gordes

Domnul de Simian.

D-lui de Pardaillan

Și domnul

De Pardaillan să-mi spue,

D-l de Gordes, D-l de Pardaillan, Marot
și D-l de Coscé, care a venit și el în
grup, fac cerc în jurul ducelui.

Ghiciți dacă puteți?

De Triboulet aflat-am ceva ne'nchipuit.

D-l de Pardaillan

Cocoașa a perdut-o?

D-l de Cossé

Se bate în duel?

Marot

Sau ați aflat maimuță mai slută decât el?

D-l de Pienne

Nu. E ceva mai nostim... Ghiciți ce are?

D-l de Gordes

Oare.

L'au pus prăjit pe masă, gătit cu trufe?

D-l de Pardaillan

Sau

El are punga plină cu bani de aur?

D-l de Pienne

Nu!

Marot

Vre-un rendez-vous c'o sfântă fecioară 'n
[Paradis?

Sau are poate suflet?

D-l de Pienne

Mă prind că nu ghiciți!
Ha! Triboulet! bufonul! diformul Triboulet!
El are... are... are... un lucru colosal!

Marot

Cocoașa lui?

D-l de Pienne

Nu! are, — prin gând nici nu vă trece
Amantă!

Toți izbucuesc în hohote de râs.

Marot

Domnul duce glumește de minune!

D-l de Pardaillan

Povestea-i minunată!

D-l de Pienne

V'o jur. O să v'arăt
Chiar poarta care duce în casa âdoratei.
Purtând o mantă neagră cu spaimă, pe furiș

Cu 'n aer de selbatec, ca un poet flămând,
 In ori și care seară, el merge să o vază.
 Voesc să-ijoc o farsă. Trecând pe lângă otelul
 Cossé, în timpul nopței minunea am aflat-o.
 Păstrați secretul.

Marot

Bravo! voi face un rondel.
 Paița 'ntimpul nopței se schimbă 'n Cupidon!

D-I de Pardailan, râzând
 Amanta ține prèdici lui Triboulet!

D-I de Gordes, râzând
 Ba-i șea
 P'un cal de lemn!

Marot, râzând
 Desigur, atât de slută-i fața,
 Incât de vine 'n Franța vreun Bedford, ea
 [ajunge
 S'alunge toți Englezii!

Toti râd. D-I de Vic intră. D-I de Pienne
 pune degetul pe buze.

D-I de Pienne

St!

D-I de Pardaillan, d-lui de Pienne.

Cum se face, totuși,
 Că 'n fiecare seară, când umbrele se lasă,
 Și regele, de asemeni, pornește din palat?

D-1 de Pienne

Vic, ne va spune asta.

D-1 de Vic

Intâiu și 'ntâiu eu știu
Că majestăței noastre îi place să petreacă!

D-1 de Cossé

E lucru vechiu aceasta!

D-1 de Vic

Cât despre ce vrea el,
In care parte 'l poartă dorințele nebune,
De ce se deghizează și esă în ascuns,
Și'n ce anume casă, pe ce fereastră intră,
Nu mă 'ngrijesc să aflu căci nu sunt însurat.

D-1 de Cossé, ridicând capul

Un rege,—și seniori adevărați știu asta,—
Plăcerile lui toate le ia de la supuși.
Vai! celui care are soție, vre o soră,
Ori fiică! Cel puternic în setei de plăcere
Nu are ochi să vază de naște vre-o durere.
Supușii văd într'însul o fire 'nfuriată:
O gură care râde toți dinții și-i arată!

D-1 de Vic, încet celor-l'alți

Grozavă frica are de ege.

D-I de Pardailan

Iar soția-i

De loc!

Marot

Hm! Tocmai asta în vârstă frica 'n oase!

D-I de Gordes

Cossé, nu ai dreptate, e lucru însemnat
Să știi pe rege vesel, risipitor și darnic.

D-I de Pienne, d-lui de Gordes.

De sigur! Când un rege se plictisește, este
Ca o femeie 'n doliu, sau un April de ploae!...

D-I de Pardailan

E un amor de pustnic!

D-I de Vic

E vin schimbat în apă!

Marot, încet

St. Regele sosește cu Cupidonul lui!

Regele și Triboulet intră. Curtizanii se
închină cu respect.

SCENA IV

Aceiași, Regele, Triboulet

Triboulet, intrând continuă par'că o conversație
începută.

Savanți! aci? la curte! frumoase dobitoace

Regele

Pe sora-mi, de Navara s'o faci să înțeleagă!
Ea vrea să mă înconjoare cu învățați.

Triboulet

Vezi singur,—

Și între noi rămâie,—prea mult vin ai băut.
Deci, sire bun, asuprați,—spre a putea să
[judec

Tot ce se 'ntâmplă-aicea am două 'ntâietăți:
Intâiu că nu sunt rege, apoi că nu sunt beat,
—Decât savanți la curte, să ai mai bine ciurma,
Sau holera :

Regele

Spui vorbe necugetate. Sora
Cu învățați voește să mă 'nconjoare.

Regele

Triboulet

Rău!

Grozav de rău ! O crimă ! Nu este dobitoc
Nu-i lup, nu e corb lacom, broscoiu, sau
[coțofană,

Nu este lighioană pe lume, nici poet—
Nici șobolan, paiată, urs, bufniță sau câine,
Mai slut, mai lung în plete, respingător de
[forme,

Cu sute de pretenții absurde 'nzorzonat
Așa zbârlit și țânțoș și mai umplut cu pae

De cât măgarul ăsta numit de toți savant!
— Cum? nu-ți ajung puterea, femeile sau
[jocul
Spre-a 'mpodobi feeric serbările ce dai?

Regele

Hei! sora-mi Margareta, mi-a zis încet
[dăunăzi
Că nu pot să distreze femeile'ndestul! —
Urâtul vine lesne și...

Triboulet

Proastă doctorie!
Auzi! pe cel ce cască să'l cauți cu savanți!
Dar doamna Margareta,—nu 'ncepe îndoială,
Alege 'n tot-d'auna remedii disperate!
Savanții!... să i dăm naibei! Dar tot în
[schimbul lor
Vre-o cinci poeți nu strică!

Triboulet

De-ași fi în locu-ți rege
M'ași teme mult mai tare de deversuri și poeți
De cum s'ar teme dracu de-aghiazmă sau
[tămîe!

Regele

Cinci, șease...

Triboulet

Cum? cinci, șease! dar poți umplea un grajd!
E o academie, e o menagerie!

Arătând pe Marot.

Destul ne otrăvește Clement Marot!
 [N'ajunge?
 Și alți poeți vrei, Sire, cu stihuri să ne-omoare!

Marot

Ce compliment!

Aparte.

Bufonul mai bine-ar fi tăcut.

Triboulet

Femeile! da, rege, ele 'ntrupează tot,
 Tot ce voești: pământul și cerul plin de
 [îngeri!

Avându-le, ești sire un Dumnezeu!... când ai
 Femeile, ai cerul! Desigur ai visat
 Dorind savanți.

Regele

Cuvântul de gentilom ți'l dau
 Că de 'nvățați îmi pasă cum peștelui îi pasă
 De uriciunea-ți...

Râsete într'un grup din fund.

Lui Triboulet

Uite, vre-o câți-va râd de tine
 Triboulet merge de-i consultă apoi se
 reîntorce

Triboulet

De unde?! Ei râd, Sire, de-un mai nebun
 [ca mine!

Regele

De-un mai nebun? De cine?

Triboulet

De rege.

Regele

Ce spun ei?

Triboulet

Nimica alta, Sire, decât că ești zgărcit,
Că spre Navara banii și titlurile merg;
Că pentru ei nimica nu faci.

Regele

Li văd d'aci

Pe toți trei: — Montchenu, Brion, Mont-
[morency.

Triboulet

Intocmai.

Regele

Curtizanii! Neam fără de rușine!
Prin mila mea făcut-am pe unul amiral
Pe cel-alt cometabil și câte alte... totuși
Nu's mulțumiți! Văzut-ai cât sunt ei de
[ingrați?

Triboulet

Spre binele lor astăzi să faci ceva mai poți...

Regele

Cum, asta?

Triboulet

Dă poruncă să-i spânzure pe toți.

D-l be Pienne râde, celor trei seniori, cari încă
sunt în fundul teatrului.

Ați auzit ce spune, de voi toți, Triboulet?

D-l de Brion aruncă asupra bufonului o privire
furioasă.

Da!

D-l de Montmorency

Are s'o plătească.

D-l de Montchenu

Nerușinată slugă!

Triboulet, către rege.

De sigur, câte-o dată, simți ca un gol în suflet:
Nu ai nici o femeie ce sclava ta să fie
Și totuși să-ți reziste.

Regele

A! zici?...

Triboulet

Când o femeie
Ea-ta, căci e uimită de-amoru-ți, asta este
Un falș amor!

Regele

Crezi oare, că nu-i nici o femeie
Ce fără ca să știe că 's rege mă iubește?

Triboulet

Zici fără ca să știe?

Regele

Da! și nu mint de loc!

Triboulet

De sigur o burgheză?

Regele

De ce nu?

Triboulet, cu viociune.

Oh! ia seama!

Cum asta? o burgheză! e prea cutezător!
Burghezii, parodiază virtuțile romane:
Puțin de te-ai atinge de ce-i a lor, omoară
Privește 'n sus! Ajungă pentru bufon și rege
Soțiile de nobili, și fiicele de sânge!

Regele

Da! mai întâi lua-voiu femeia lui Cossé.

Triboulet

O vei avea degrabă.

Regele, râzând

E lesne de vorbit.

Dar foarte anevoe de 'ndeplinit.

Triboulet

La noapte

Să o furăm !

Regele, arătând pe d. de Cossé
Dar soțul ?

Triboulet

Bastilia !

Regele

O, nu !

Triboulet

Plătește'l dar ; din conte fă-l duce.

Regele

E gelos

Ca un burghez. Va face desigur pe furiosul !

Triboulet, visător

Drept zici ne stă'npotrivă. Să'l exilăm mai
[bine.

De câteva momente D-l de Cossé s'a
apropiat pe la spate de bufon și rege
și ascultă conversația lor. Triboulet se
bate cu bucurie pe frunte:

Dar, este înc'un mijloc... ușor... de tot ușor.
Mă mir, abia acuma la el că m'am gândit.

D-l de Cossé se apropie mai mult și as-
cul

Să i se tae capul seniorului Cossé.

D-l de Cossé face câți-va pași înapoi speriat.

Vom spune-apoi că Roma complotul l'a
[urzit...

D-l de Cossé, zbucnind

Ah ! diavolul !

Regele, râzând și bătând pe umerii d-lui de Cossé către Triboulet.

De unde !! Ce zici tu ? Cum se poate !
Noi să-i tăem lui capul ?... acest cap minunat !
Privește'l de aproape amice ! Vezi'l bine,
Când are vr'o idee îi esă 'ncornurată !

Triboulet

Precum e și tiparul din care a eșit.

D-l de Cossé

Să mi se tae capul !

Triboulet

Ei, și ?

Regele, lui Triboulet

Il scoți din fire !

Triboulet

Ce ? n'are drept-'un rege să aibă-o fantezie !

D-1 de Cossé

Să mi se tae capul! e groaznic gândul ăsta!

Triboulet

Dincontra-i, foarte simplu. Există vr'un motiv
Ca să nu ți se tae?

D-1 de Cossé

Imi vei plăti aceasta.

Triboulet

N'am frică! Hm! Seniorii pe cari îi dușmănesc
Nu potsă mă'nspăimânte, căci eu nu pun în joc
Nimic decât doar capul acesta de bufon!
Și n'am decât o frică, să-mi între 'n trup

[cocoașa

Ș'n pântece să-mi cază, cașila Dumniavoastră
Șluțindu-mă cu totul!

D-1 de Cossé, ducând mâna pe spadă
Canalia!

Regele

Oprește

Bufonule, hai...

El se îndepărtează cu Triboulet și râde

D-1 de Gordes

Moare de răs voiosul rege!

D-1 de Pardailan

Intr'adevăr! când râde el uită că e om.

Marot

E curios cu totul un rege când petrece!

De îndată ce regele și bufonul s'au îndepărtat, curtizanii se apropie, și urmăresc pe Triboulet cu priviri pline de ură.

D-l de Brion

O crudă răzbunare ne trebuie 'mpotriva
Lui Triboulet bufonul...

Marot

El este cuirasat;
Cum să'l lovim mai bine, mai groaznic?

D-l de Pienne

Știu eu cum:
Din noi nu e nici unul să nu'l urască... Este
Un chip de răzbunare.

Toți se apropie cu curiozitate de d-l de
pienne.

Diseară, înarmați
Fiți în înfundătura Bussy, Lângă otelul
Cossé. Dar despre asta nici un cuvânt mai
[mult.

Marot

Ghicesc.

D-l de Pienne

Veți face 'ntocmai?

Toți

Ne-am înțeles.

D-1 de Pienne

Tăcere!

Intră Triboulet, și regele înconjurat de femei.

Triboulet, aparte.

Cuisă mai joc o farsă? Chiar regelui! Dar cum?

Un Valet, intrând, încet lui Triboulet.

Un domn cu barbă albă, cernit, — de Saint-
[Vallier

Voește să vorbească cu regele.

Triboulet, făcându-și mâinele.

Prea bine,

De saint-Vallier să intre!

Valetul ese.

E minunat! O, da!

Va fi o izbucnire cum n'a mai fost de mult!

Zgomot, tumult în fund, la intrarea prin-
cipală.

O voce, de afară.

Cu regele, o clipă, vreu să vorbesc.

Regele, întrerupându-și conversația.

Ce este?

Aceiași voce

Vreau să-i vorbesc.

Regele

Nu! nu!

Un bătrân îmbrăcat în negru, străbate mulțimea și se oprește înaintea regelui pe care îl privește cu ochi fieși. Toți curtizanii se dau în lături cuprinși de mirare.

SCENA V

Aceiași. D-l de Saint-Vallier, în mare doliu barba și perii albi.

D-l de Saint-Vallier, regelui.

Da, o să vă vorbesc.

Regele

De Saint-Vallier!

D-l de Saint-Vallier, stând nemișcat.

Intocmai! Așa eu mă numesc!

Regele face un pas spre el, plin de mâni e Triboulet îl oprește.

Triboulet

Lăsați-mă o! sire, să'l judec eu!

Luând o atitudine teatrală, se adresează d-lui de Saint-Vallier.

Seniore,

Vă spun, în contra noastră ați conspirat; iar
[noi

Ca rege bun și darnic, greșeala v'am iertat-o
 Ce vreți? Ce turbăciune v'apucă, de doriți
 S'aveți nepoți, dar numai d'ai ginerului
 [vostru!

Vi-i ginerele groaznic, strâmb, slut și răuzidit,
 Pe nas c'o umflătură ce stă ca o pecete,
 Chior, dupe cum se zice, dezgustător de bleg,
 Cu pânțece ca domnul,

Arată pe d-l de Cossé.

și cocoșat ca mine!

La braț cu el, pe fiica-ți, cine-ar vedea-o, poate
 Să moară, zic să moară de răs... Ei bine, dacă
 N'ar vrea, prea bunul rege, să compenseze
 [totul,

Da! ginerele vostru v'ar da nepoți suciți,
 Ologi, zmuciți din față, îngrozitor de sluți,
 Cu pânțece ca domnul,

Arată din nou pe d-l Cossé, pe care îl
 salută, și care se îndignează.

și cocoșați ca mine!

Vi-i ginerele groaznic! Pe rege deci lăsați'l
 Să facă precum crede — și, veți avea nepoți
 Zglobii, ce vă vor trage încetișor de barbă!

Curtizanii aplaudă pe Triboulet cu hohote
 de răs.

D-l de Saint-Vallier, fără să privească bufonul.
 Iar! încă o insultă! — Tu, rege, să m'ascuți,

Precum se și cuvine, căci ești dator ca rege!
Ai pus, nu-i mult d'atuncea, să fiu condus
[la moarte
Și m'ai iertat de-odată, încât crezu-i că-i vis,
Și numele tău, rege, l'am bine cuvântat
Făr'ca să știu noroiul cu care m'ai pătat!
De tină, fruntea-mi albă, tu ai acoperit-o.
Da! Sire, fără suflet! Bătânduți joc de mine,
De sângele prea nobil al neamului Poitiers,
Invreme ce'n spre casă mă re'ntorceam încet'
Și mă rugam ca cerul în bine să-ți plătească,
Și glorie fără margini să te 'ncunune, — tu
Valois făr'de rușine, chiar în aceeași zi, —
Lipsit de conștiință, și fără să iubești,
In patul tău, mormântul virtuței femeiești,
Prin sărutări infame, și ai siluit, mânjit,
Ai pogorât-o'n viciu și ai dezonorat-o
Pe Diana de Poitiers, contesă de Brézé!
Pe când a mea osândă și moartea așteptam,
Tu, alergai la Louvre, o scumpa mea Diană;
Și el, regele sacru, de trei ori cavalier,
Om tânăr care cată plăceri de oameni storși,
Pe prețul vieții mele îți cumpără necistea!
Mașina de tortură, e groaznic de gândit,
Pe care-o ridicase calăul ce-ai plătit,
'Nainte să 'nsereze, mizerie! cerea
Sau patul fiicei mele, sau însăși moartea mea!
O! Doamne! când ne judeci, ce-ai spus acolo
[sus,
Când ai zărit alături de tristu-mi eșafod

Mânjindu-se în sânge, necinste și mizerii,
 Luxuria regală schimbată în clemență?!
 Făcând aceasta, sire prea jos te-ai coborât.
 De-ai fi stropit pământul cu sânge izvorât
 Din mine... n'avei vină: puteai cinstit să spui
 „Mi-eră dușmân! tot dreptul aveam pe viața
 [lui“!

Dar aztăzi, când în locu-mi copilul l'ai răpit,
 Când, triumfând, distrus-ai cu tocul cizmei
 [tale

Pe o femeie 'n lacrimi, ce lesne s'a 'ngrozit
 E-o faptă 'njositoare de care vei răspunde!
 —Ai multe drepturi, rege, dar nu câte gândești
 Poți să dispui de mine, nu fiica să-mi răpești!
 Tu m'ai iertat, și asta tu o numești clemență
 Eu însă o chem crimă, și o să-ți par ingrat!
 —Decât de a mea fiică să-ți fi bătut joc, Sire.
 În neagra-mi închisoare mai bine-ai fi intrat;
 Ț-ași fi strigat: „de-ți place omoară-mă;
 [iertare,

Iertare pentru fiica-mi și pentru neamul meu!
 Omoară mă! mormântul mai drag mi i ca
 [necinstea!

Mai bine cază capul, decât pe frunte-o pată!
 O! mult înnalte rege, fiindc'așa te chiamă
 Crezi oare că un nobil, un gentilom de sânge,
 Răspunde monsegnore, e mult mai vesel când
 În loc să-și piarză capul vai, cinstea și-a
 [perdut-o!“

—Astfel Ț'ași fi zis, Sire ;și, seara, lâng'altar,

Diana mea iubită, rămasă nepătată,
Plângând lângă coșciugu-mi, la corpul meu
[privind,

M'ar fi zărit mai mare memoria-mi cinstind.
— Eun'am venit, o, rege! să-ți cer 'napoi copila!
Când nu mai ai onoare nici fiică nu mai ai.
De ești sau nu de dânsa iubit, nu mă privește!
Necinstea unde trece nu lasă nimic bun.
Păstrează-o. — Totuși află, mi-am pus în
[gând să viu

Și pacea să ți-o turbur de câte-ori petreci.
Da! până ce vre-un frate, vre-un tată, sau
[vr'un soț,

— Și lucru-o să se 'ntâmple, — ne o răz-
[buna pe toți!

Ori unde vei petrece voiu reveni să-ți spun:
„Ești, sire, fără suflet și numai rău făcut-ai!“
Vei asculta blestemul cu sufletu 'ngrozit
Șin'aisă ridici fruntea pân' nu voiu fi sfârșit!
În gând, dori-vei poate, să 'năbuși răzbu-
[narea-mi

Să mă condamni la moarte... dar, n'ai să
[îndrăznești.

Temându-te ca spectru-mi a doua zi s'apară,
Arătându-și capul

Cu capu-acesta 'n mână și-asupra-ți să
[blesteme.

Regele, aproape sufocat de mânie
Intrece orice margini nerușinarea-i.

D-lui de Pienne

Duce

Să-l zvârli în închisoare.

D-l de Pienne face un semn și doi hali-
baldieri vin în dreapta și în stânga
d-lui de Saint-Vallier.

Triboulet, râzând.

Lăsați-l... e nebun!

D-l de Saint-Vallier

Fiți blestemați de mine!

Regelui

Rușine, ție rege.

Pe leul care moare s'azmuți câinele tău!

Lui Triboulet

Or cine-ai fi, tu slugă, cu limba de vipëră,
—Ce râzi în chipu-acesta de plânsul unui tată,
Fii blestemat!

Regelui

Am dreptul să fiu privit de tine
Cum e o maestrate de o altă maestrate.
Ești rege, eu sunt tată, și vârsta prețuește
Cât tronul tău! Pe frunte purtăm câte-o
[cunună

La care 'n drept nu-inimeni să cate cu dispreț.
A ta de aur este, a mea e din peri albi!
Un sacrilegiu, rege, mărirea de-ți insultă
Tu te răzbuni,—iar cerul răzbună pe cellalt!

ACTUL AL DOILEA

Saltabadil

Infundătura cea mai ascunsă dela Bussy. La dreapta o căsuță cu înfățișare discretă și o curte mică înconjurată cu un zid care ocupă o parte a teatrului. În această curte câți-va arbori, o bancă de piatră. În zid o poartă care dă în stradă. Pe zid o terasă strâmtă, acoperită cu un acoperiș susținut de niște arcade în gustul renașterii. Poarta primului cat al casei, dă pe această terasă, care comunică cu curtea printr'o scară. La stânga zidurile, foarte înalte, ale grădinei otelului Cossé. În fund, case îndepărtate; clopotnița dela Saint Severin.

SCENA I

Triboulet, Saltabadil, În timpul primei părți din scenă **D-l de Pienne și D-l de Gordes,** în fund. Triboulet acoperit cu o manta, și fără a mai avea înfățișarea de bufon, apare în stradă și se îndreaptă spre poarta din zid. Un om îmbrăcat în negru, și de asemenea acoperit cu o manta, cu partea ei de jos ridicată de spadă îl urmează.

Triboulet, visător.

M'a blestemat bătrânul!

Omul, salutându-l
Stăpâne.

Triboulet, întorcându-se supărat.
N'am nimic.

Omul
Nu mă 'njosesc a cere! eu n'am nevoie.

Triboulet, făcându-i semn să-i dea pace și să plece.
Bine!

Intră d. de Pienne și d. de Gordes, cari
se opresc și observă din fund.

Omul, salutându-l
V'ați înșelat cu totul, eu sunt un spadasin.

Triboulet, facând un pas înapoi.
E poate-un hoț?

Omul, apropiindu-se cu un aer consolator.
Privirea vă este 'ngândurată.
Vă văd în toată seara, p'aceea rătăcind.
— Așa-i? pe cât îmi pare, păziți vre-o femeie!

Triboulet
Ei drace!

Tare
Nu dau seamă, la nimeni de ce fac.
El vrea să plece, omul îl reține.

Omul

Voesc binele vostru ; d'aceia v'am oprit.
Puțin de m'ați cunoaște ați fi mai bun cu mine.

Apropiindu-se

Vre-un tânăr face poate femeii voastre curte,
Sunteți gelos desigur.

Triboulet, plictisit

Pe scurt ce vrei cu mine ?

Omul, cu un zâmbet amabil, încet și repede
— Ce vreau ? de ! pentru plată ucid.

Triboulet

A ! Foarte bine...

Adio !

Omul

Așa dară cred, nu vă îndoiți.
Că's om detreabă.

Triboulet

Ciumă !

Omul

Că de v'am urmărit,
E numa'n scopuri bune.

Triboulet

Da ești folositor.

Omul, cu modestie

Sunt păzitorul cinstei femeilor frumoase !

Triboulet

Și cât ți se plătește s'omori un curtizan?

Omul

Depinde după omul ce mi se cere, — după
Talentele ce are.

Triboulet

Pentr'un senior?

Omul

Cu-acesta

Te poți ușor alege c'o spadă drept în burtă!
Asupra-i poartă arme. Îți pui chiar pielea 'n
[joc.

E scump seniorul mare.

Triboulet

E scump seniorul mare?
Cum? oare și burghezii obicinuesc aceasta?
Și ei plătesc pe alții ca să omoare?

Omul, zâmbind.

Da!

E lux cu toate-acestea; — mă înțălegeți, lux
Ce, drept vorbind, nu prinde de cât pe cine-i
[nobil.

Plătindu-mă scump, totuși destui înfumurați
Își dau un aer groaznic de nobili de pur-sânge!
Cu toate-acestea, află, mi-i scârbă când îi văd.
— Nainte de-a ucide eu capăt jumătate,
Pe urmă restul.

Triboulet

Bine; dar ce faci cu pedeapsa,
Tortura?

Omul

Nici nu-mi pasă: poliția-i cu mine;—
Plătesc dări!

Triboulet

Bani atâția de cap?

Omul, cu un semn afirmativ.

Afară dacă
Păcatul mă împinge pe rege să'l omor!

Triboulet

Și cum ucizi?

Omul

Acasă la mine, sau pe stradă,
Așa cum vrea clientul.

Triboulet

Politicos de tot.

Omul

Am spadă minunată... pândesc pe om în
[stradă

Și...

Triboulet

Cum ucizi acasă la tine?

Omul

Sora mea

Frumoasa Magheloma, ce știe să danseze
 In stradă, și-i iubită d'ori cine o zărește
 La mine-acas' atrage pe tânăr într'o noapte.

Triboulet

Pricep.

Omul

Vedeți, — omorul se face fără zgomot.
 Dați ordine... sunt singur veți fi prea mul-
 [țumit.

Eu nu am nici o firmă și nici nu-mi fac reclamă.
 Nu sunt dintr'acei oameni, fricoși ca niște
 [iepuri

Ce-abia când sunt o droae atacă un copil,
 Bandiți, ce au curajul mai scurt ca spada lor!

El scoate de sub manta o spadă peste
 măsură de lungă.

Priviți vă rog.

Triboulet speriat dă înapoi.

Cu-aceasta vă pot servi.

Triboulet, privind spada cu mirare.

Sunt sigur!

Nu am de o camdată nevoie... Mulțumesc.

Omul, punând spada în teacă.

Prea bine! Dar vre-o dată de-a veți cumva
 [nevoie

L'amiază sunt în fața otelului de Maine.
 Saltabadil mă chiamă.

Triboulet

Tigan ?

Omul, salutând

Și om de treabă!

D-l de Gordes, în fund scriind pe tabletele sale
Om prețios, de merit, al cărui nume'l scriu.

Omul, lui Triboulet

Să n'aveți despre mine părere rea.

Triboulet

Nu! Căci
Nu-i om care să n'aibă o meserie.

Omul

Da!

Afară numai dacă e leneș, sau cerșește, —
Un vagabond! Am patru copii.

Triboulet

Și-ar fi o crimă
Să nu-i crești cum se cade.

Concediindu'l

Ei! cerul te păzească!

D-l de Pienne, d-lui de Gordes, în fund, arătând
pe Triboulet.

E încă ziuă mare, mă tem să nu ne vază.

Es mândoi.

Triboulet, Omului.

Deci, buna seara.

Omul, salutându'l.

Slugă plecată.

Esă.

Triboulet, privindu'l.

Amândoi

Sântem tot la aceeași 'nălțime... Deoparte
E vorba 'nțepătoare, pumnalul de cealaltă...
Sunt omul care râde, el, cel care omoară!

SCENA II

De îndata ce omul a dispărut Triboulet deschide
portița ce tae zidul spre curte. El privește afară
cu precauțiune; apoi scoate cheia din broască,
și închide cu băgare de seamă portița pe din
'năuntru. Face câți-va pași în curte cu un aer
îngrijat și gânditor.

Triboulet

M'a blestemat bătrânul! In vreme ce-mi
[vorbea

Și îmi striga: O! slugă, pe veci fii blestemată!
Râdeam de suferința-i... oh da! eram infam;
Râdeam, purtând în suflet un simțimânt de
[groază!

El merge de se așează pe banca de lângă
masa de piatră.

Vai blestemat!

Adânc gânditor și cu mâna pe frunte.

Natură și oamenii mă fac
Rău, crunt, lipsit de suflet și laș în adevăr!

Să fiu bufon! o groază! o chin! să fiu diform!
 Mereu cugândul ăsta! și trează și chiar în somn
 Pe aripe de vise când faci ocolul lumii,
 Un singur gând să-ți vie: Sunt un bufon
 [de curte!

Să nu poți, să n'ai dreptul să vrei și nici să faci
 De cât să râzi! există mizerie mai mare!
 Cum? Tot ce au soldații ca turna adunați
 În jurul unei zdrențe ce se numește steag;
 Acea ce rămâne, ori-cărui cerșetor,
 Chiar robului nemernic, ocașului în ocnă,
 Ori-cărui om, ori-cărei ființe, dreptul sacru
 De-a râde când mie dorul, și-a plânge când

[voesc,
 Nu'l am! O Doamne! Doamne de gânduri
 [chinuit

Inchis în corpu-acesta, așa de rău zidit,
 Plin de dezgust în contra diformității mele
 Gelos d'ori-ce putere și ori-ce frumusețe,
 Splendorile din juru-mi făcându-mă mai
 [sumbru,

Cândva, de vreau, stând singur, să am
 [puțină umbră,

De sunt setos de-odihnă și caut să adorm
 Simțirea care geme și plânge-amar în mine,—
 Stăpânul meu apare, voiosul meu stăpân,
 Și vesel că trăește, puternic și iubit,
 În culmea fericirii, uitând mormântul chiar,
 El, tânărul cu chipul frumos și rege-al Franței,
 Mă calcă cu piciorul în umbra 'ncare plâng,

Sătul d'orgii, cu ochii paienjeniți de somn,
„Bufonule“ îmi strigă, „vorbește... vreau
[să râd!“

—O! biet bufon de curte!—El totuși e un om!

—Ei bine! Pasiunea ce-i clocotește 'n piept,
Dorința răzbunării, mândria și mânia

Invidia și ura de care-i stăpânit,

Și vecinica dorință de-a face rău în juru-i,

Pe toate-aceste negre simțiri ce sânu-i ard,

—Când regele voește, un semn cum-va de

[face,

Le 'năbușe... pe toate le schimbă 'n veselie!

—Blestem! De stă sau umblă, de râde sau

[vorbește,

Paița, simte sfoara ce'l trage de picior!

—Dispreț de pretutindeni!—Tot omu'l în

[josește!

O! da! regina însăși și chiar femeea mândră

Pe jumătate goală, pe care o dorește,

Și care fără milă răsând îl pălmuește!

—Pe voi seniori sarcastici și gentilomi trufași

Bufonul vă urăște! cumplit ne dușmănim!

Ce scump plătiți disprețul ce-asupra-i arun-

[cați!

Pentr'un cuvânt, adesea în față vă lovește,

El este-un demon negru ce regelui dă sfaturi.

A voastre-averi, o nobili, timp nu mai au

[să crească!

De 'ndată ce el poate în ghiara-i să apuce

Vre-o existență 'n floare, o sfâșie, bufonul!

Seniori! de n'are suflet, voi l'ați făcut ast-fel!
 —O! chin, ce-misfâșii pieptul! Eoare viața asta
 S'amesteci fiere 'n vinul cu care alți se
 ['mbată ?

Instinctele mai bune să nu le-ascuți în veci,
 Să 'năbuși cugetarea ce cată să'și ia zborul;
 Ca geniul pierzării mereu să rătăcești
 Prin baluri și petreceri ce-ți par o ironie! ?
 Să sfâșii fericirea acelor l'ați, — să n'ai
 Alt dor de cât ruina a cât mai mulți, ori când,
 Și-ori unde te duc pașii, în contra tuturor
 Să porți, — și sub un zâmbet insultător,
 [s'ascunzi

O ură veninoasă ce inima ți-o umple!

O! Doamne, ce durere!

Sculându-se de pe banca de piatră pe care stă

Să dau uitărei totul!

Trecând această poartă nu sunt un alt om
 [oare ?

Să uit o clipă lumea din care viu plângând.
 Aci, din ce-i afară să nu aduc nimic!

Recăzînd în reverie

—M'a blestemat bătrânul!—Dece gândirea
 [asta

Neconținut revine deși am alungat-o?

Să nu mi se întâmpie ceva!

Ridicând umerii

Nu! nu se poate!

El se duce la ușa casei și bate. Ea se deschide. O fată tânără îmbrăcată în alb, esă și se aruncă în brațele-i

427.514

SCENA III

Triboulet, Blanka apoi Doamna Berard

Triboulet

— Copila mea!

O strânge la piept cu patimă

Oh! vin-o și strânge-mă în brațe.

—Pe inima-mi!—Cu tine când stau, tot râde
[’n juru-mi.

Copila mea sunt astăzi nebun de fericire!

O privește cu ochi îmbătați

Mereu ești mai frumoasă! Nimica nu-ți
[lipsește?

Răspunde? Scumpă Blanka sărută-mă din
[nou

Blanka, în brațele lui

Ce bun ești scumpe tată!

Triboulet, stând

Ce mult eu te iubesc!

Da! da! tu ești viața-mi și sângele meu tot!

O! Doamne cem’ășifacede nu te-ași mai avea?

A! Blanka mea!

Blanka, punând mâna ei pe fruntea-i.

Plângi! Spune, vre-un chin ascuns,
[te roade

Hai, spune ficei tale adâncă-ți suferință.

Eu nu știu care-mi este familia.

Triboulet

Copilo,

Nu ai!

Blancha

Și nici odată nu-mi spui ce nume porți.

Triboulet

De numele-mi ce-ți pasă?

Blancha

Vecinii din Chinon,—
Din sătulețu 'n care de mică fui crescută,—
— Crezură că's orfană pân'la sosirea ta.

Triboulet

De te lăsam acolo era cu mult mai bine,
Dar prea mie-era grea viața avându-te de-
[parte.

-- Imi trebuia iubire! Un suflet ca al tău!
El o strânge din nou în brațe.

Blancha

De tine, scumpe tată, nimic nu vrei să-mi
[spui?.

Triboulet

Să nu eși nici odată.

Blancha

Aci's de două luni.
M'am dus pân'la capelă de câte-va ori.

Triboulet

Bine.

Blancha

Dar cel puțin vorbește-mi, de mama mea
[te rog.

Triboulet

Nu deștepta în mine un gând așa amar.
 Să nu-mi aduci aminte, c'odată am aflat
 —Și de n'ai fi 'nainte-miași zice c'am visat.—
 Un înger de femeie și fără seamăn, care
 Văzându-mă că's singur, infirm, desprețuit,
 Avu așa noblețe de suflet, c'a iubit
 Mizeria mea neagră și-a mea diformitate!
 Ea a murit! și'n groapa-i sunt vai! înmor-
 [mîntate

Comorile sublime a' sufletului ei!
 Iubirea-i fu o rază din paradis căzută
 Spre-a lumină o clipă înfernă 'n care plâng!
 —Țărâna ce în noaptea-i, egată să ne 'ngroape
 Ușoară fă-o Doamne, în veci să nu apese
 Rozalbul sîn pe care adesea-am adormit!
 —Tu singură, o Blanka, mi-ai mai rămas...
 Ridicând ochii spre cer.

O! cer!

Iți mulțumesc!

El plânge și își ascunde fruntea între mâini.

Blanka

Cât suferi! Văzându-te plângînd,
 O jale ne 'nțeleasă întunec'al meu gând!

Triboulet

Ce-ai zice dac'ași râde?

Blancha

Ce-ți este tată? Spune
Cum te numești? Și spune-mi ce supărări ai?.

Triboulet

Nu!

—Ce-ți pasă cum mă chiamă? Sunt fată!

[tău! — Ascultă,

În lumea asta poate de mine mulți se tem;
Desprețuit de unii, sunt blestemat de alții.

Vrei numele-mi? O Blancha la ce ți-ar folosi?

— Voesc măcar în fața-ți, aci, în colțu-acesta

În care totul este cast încă, nepătat,

Voesc să fiu părinte iubit și venerat!

Ceva august și sacru!

Blancha

Scump tată!

Triboulet, strângând-o cu pasiune la piept.

Este oare,

În alt loc, vre-un suflet duios să mă iubească?

Pe cât urăsc pe oameni pe-atât de dragă-mi

[ești.

—Așa, stai lângă mine! Și să vorbim. Iubești

Pe tatăl tău? Alături fiind-că stăm acum,

Și mină 'n mină, spune mai trebui să vorbim

De altele?—Copil-o, tu, singura-mi nădejde

Tot ce iubesc pe lume, unica-mi bucurie,

Mulți alții au prietini, au rude, frați, soție

Copii draguți și galeși, părinți un rang, un

[nume

Eu n'am decât pe tine! Bogați sînt alții... tu
Ești singura-mi podoabă, ești singura-mi
[comoară !

Alți cred în cer, eu numai în sufletul tău,
[Blancha !

Au tinerețe alții orgoliu, strălucire,
Au grații, sănătate, se 'mbat de iubire,
Pe cînd eun'am copil-o, de cât splendoarea ta!
Și leagănu-mi și țara-mi, familia mea, totul,
Soție, mumă, soră, copilă, fericire,
Cult, lege, zină, tu ești, tu, tu, și numai tu!
—Cum-va eu de te-ași pierde... Nu! E un
[gând acesta

Pe care nu's în stare să'l port o clipă'n creier!
—Surîde-mi! o surîsul tău blînd, încîntător!
Așa rîdea și muma-ți! Și ea era frumoasă!
Intocmai cași dînsa trecimîna 'ncet pe frunte
De par'c'ai vrei toți norii cu 'n gest să-i
[risipești

Cînd visurile tale atît sunt de curate,
Ca ele, trebuește și fruntea să s'arate!
Ești înger pentru mine, și sufletu mi zărește.
Printine, și în pieptu-ți cu-al tău se înfrățește!
Te văd ori cînd, ori unde, cu ochii chiar
[închiși.

Tu-'mi dai lumina zilei. Adesea-ori ași vrea
Să fiu orb! să am văzul cernit de 'ntunecime
Să nu zăresc în lume alți sori de cât pe tine!

Blancha

Ași vrea ca fericirea să ți-o pot da...

Triboulet

Tu!... mie!...

Dar am pe cea mai mare privind în ochii tăi.
Ajunge să te-apropii și inima mi-e plină.

Trece mâna prin părul ei și surâde.

O! părultăucel negru—Copilo, ai fost blondă,
Nu-i de crezut...

Blancha, luând un aer mângâetor

Intr'una din zilele acestea.

Ași vrea să văd Parisul.

Triboulet

Parisul?... Nici odată!

Zic, nici odată! Spune tu încă n'ai eșit
Să'l vizitezi cu doamna Berard?

Blancha, tremurând

Nu!

Triboulet

Să iei seama!

Blancha

Merg numai la capelă.

Triboulet, aparte

O! cerule! Se poate
Infamii s'o răpească?... O fată de bufon
Toți vor s'o necinstească și cinste-și fac din
[asta!

Tace

Te rog, te rog cu lacră-mi să stai aci închisă.
Copila mea iubită, tu nici nu poți să știi
Parisul câte rele femeilor nu face.

Pe strade desfrânații întind atâtea mreje,
Oh! mai ales seniorii!

Ridicând ochii spre cer.

Mărite Dumnezeu,
Fă, în locașu-acesta, în liniste să crească,—
Departe de otrava ce face să tânjească
Atâtea flori de seară,—departe de durere...
Ferind-o chiar în vise de-un suflu necurăț
Incât, sermanu-i tată, în ceasuri de restriște
Să poată să respire ca un parfum de floare
Curata-i tinereță și nobila-i candoare!

El își ascunde capul între mâini și plânge

Blancha

Nu vreau să văd Parisul... voi sta aci închisă...
Dar numai plânge ast-fel!

Triboulet

Imi face bine plânsul,
Am râs prea mult dăunăzi!

sculându-se

Dar trebuie să plec!...
Adio, scumpă Blancha, e timp să-mi reiau
[zgarda!

Adio!

Incepe să se întunece.

Blancha, sărutându-l
Spune-mi, spune, te vei întoarce?

Triboulet

Poate!

Nu sunt stăpân pe mine.

Strigă.

Doamnă Berard.

O bătrână apare la ușa casei.

D-na Berarde

Ce este?

Triboulet

Când vin aici, de nimeni nu sunt văzut?

D-na Berarde

De nimeni!

Căci nici un om nu trece

E aproape noapte. De cea laltă parte a zidului, în stradă apare regele deghizat sub vesminte simple și de culoare închisă. El examinează 'nălțimea zidului și a porței care e închisă, și dă semne de nerăbdare și desnădăjduire.

Triboulet, ținând pe Blancha îmbrățișată
Copila mea, adio.

Doamnei Berarde

E tot d'auna 'nchisă porțița din spre cheu?

Doamna Berarde face un semn afirmativ

Mai știi o altă casă, în dos de Saint-Germain,
Nu-'i nimeni s'o cunoască, voi merge mâini
[so văd.

Blancha

Și asta-mi place, tată; — o, mai ales terasa
Ce dă în spre grădină.

Triboulet

Să nu te sui pe ea.

Ascultând.

E cine-va afară?

El merge la poartă, o deschide, și privește
îngrijat în stradă. Regele se ascunde
într'un gol al zidului lângă poarta, pe
care Triboulet o lasă întredeschisă.

Blancha, arătând terasa

Cum? nu pot nici chiar seara
Să stau puțin afară și să...

Triboulet, revenind

Poți fi zărită!

Ia seama!

În timp ce el e întors, regele pătrunde
în curte prin poarta întredeschisă și se
ascunde dupe un copac mare.

Doamnei Berarde.

Te rog lampa să n'o ții la fereastră.

D-na Berarde, împreunând mâinile

Dar e peste putință să între-aci un om!

Ea se întoarce și zărește pe regele în
dosul copacului. Ea se întrerupe, uimită.
În clipa când deschide gura ca să strige
regele îi aruncă o pungă, pe care ea
o ia, o cântătește în mâini, și care o
face, să tacă.

Blancha, lui Triboulet, care a mers să observe
teresa cu o laterna

Ce de-a mai griji! dar tată de ce te temi tu
[oare ?

Triboulet

N'am frică pentru mine, nu! nu! ci pentru
[tine!

El o strânge încă o dată în brațele sale.

Copila mea, adio! adio Blancha...

O rază a lanternei pe care o ține D-na
Berarde luminează pe Triboulet și pe
Blancha.

Regele, aparte de după copac

Cum.

E Triboulet! și Blancha e fiica lui! A! bravo!

Râde.

Triboulet, în momentul când să iasăse întoarce
din nou.

Când mergeți la capelă nu sunte-ți urmăriți
De nimeni?

Blancha plecă ochii neavând curajul să răspundă

D-na Berarde

Nu! de nimeni.

Triboulet

Prea bine. — Să strigați

De-ți fi cum-va pândite.

D-oa Berarde

Desigur... Am să strig!

Triboulet

Și-ori-cine-ar bate 'n poartă să nu deschideți.

D-na Berarde, ca și când ar pune cea mai mare atențiune la cuvintele lui Triboulet

Nu!

Chiar regele de este!

Triboulet

O, mai ales atunci!

El sărută încă odată pe fica-i și ese închizând poarta cu multă luare aminte.

SCENA IV

Blancha, D-na Berarde, Regele

În timpul primei părți al acestei scestei scene regele e ascuns după un arbore.

Blancha, gânditoare ascultând pașii tatălui ei care se îndepărtează

Mă muștra conștiința!

D-na Berarde

O remușcare! Cum?

Blancha

Ce tare se mai teme de lucrul cel mai mic.
O lacrimă în ochi-i zării când a plecat.

Sărmanu tată! Poate, era cu mult mai bine
Să-i spun, că la capelă când mergem,

[totd'auna

Un tânăr ne urmează.—Știi, tânărul frumos...

D-na Berarde

Și pentru ce i-am spune? Părintele tău este Ciudat și cam sălbatic. Nu'ți place cavalerul?

Blancha

Eu? da! o da! ți-am spus-o de când l'am înâlnit. Spre el în tot d'auna merg gândurile mele. De când a lui privire în ochi-mi s'a oprit Nici nu mă mai mișcă de cât icoana lui. Il pun cu mult d'asupra ori căru cavaler. Cât e de brav, și dulce! Ce nobil e și mândru! Pe cal, Berard', ce bine mai trebuie să-i stea.

D-na Berarde

E-un tânăr de valoare, încântător...

Ea se trage lângă rege care îi dă monede de aur pe cari, ea le bagă în buzunar.

Blancha, urmând

El este...

D-na Berarde, întinzând mâna regelui care da mereu bani

Desăvârșit.

Blancha

Privirea-i și sufletul-i trădează
O inimă de aur.

D-na Berarde

Da! inimă de aur!

La fie-care cuvânt pe care îl zice, d-na Berarde întinde mâna regelui care i-o umple cu monezi de aur.

Blancha

Măreț.

D-na Berarde, continuându-și jocul Viteaz.

Blancha

Și totuși duios!

D-na Berarde, întinzând mâna
Da!

Blancha

Bun!

D-na Berarde, întinzând mâna.

Blând, cum nu-i nimeni altul, strălucitor!
Și darnic!

Blancha, cu un lung suspin

Mi-i drag!

D-na Berarde, întinzând mâna mereu, la fiecare
cu cuvânt pe care 'l spune

Nu-i nimenea ca dânsul... Ce talie subțire!
Dar ochii! — nasul! — gura! —

Regele, aparte

Ah! Doamne sfinte, baba
M'admiră bucățele... și punga mea e goală!

Blancha

Ce dragă-mi ești, cuvinte de-acestea când
[îmi spui.

D-na Berarde

O știi!

Regele, aparte

S'aprinde focul.

D-na Berarde

Bun, sincer, generos,
O inimă de aur.

Regele, golind buzunarele

Ei iat-o! Iar începe!

D-na Berarde, urmând.

E un senior prea mare c'un aer elegant.
Ea întinde mâna, regele îi face semn că
nu mai are nimic.

Blancha

Nu! n'ași dori să fie senior,—ci un școlar
Sărac, ce de la țară sosește-abia...

D-na Berarde

Se poate
Chiar și sărac să fie, mai știi! De ce n'ar fi?

Aparte

Ce gust! Să-i zicem creer nerod de fată mare!
Incercând din nou să întindă mâna regelui.

Și tânărul acela grozav te mai iubește.

Aparte.

Mi-a dat, gândesc, toți banii... Tac, dacă nu-mi
[mai dă!

Blancha, neobservând încă pe rege.

Încet mai trece vremea când inima ți-e plină!
Când nu'l mai văz, chiar ziua e fără de lumină.
Dăunăzi în capelă crezui că dânsul vrea
O vorbă să-mi șoptească și inima-mi bătea.
La el visez într'una și sincera-i iubire
E toată pentru mine și'i vis de fericire!
În sufletu-i, el poartă imagina-mi mereu,
Privirea lui îmi spune că visul lui, sunt eu!
La alta de cât mine în veci nu se gândește,
Nici râs, nici joc, petreceri, nimic el nu dorește
De cât a mea iubire...

D-na Berarde, făcând o ultimă sfortare și întinzând
mâna regelui.

O jur pe capul meu!

Regele, scoțând inelul pe care î-l dă.

Ia pentru cap inelul!

Blancha

Doresc adesea-ori

De-i zi sau de e noapte, ori când, la orice oră
Să'l am aci, aproape...

Regele ese din ascunzătoare și se pune în
genuchi lângă ea. Ea are fața întoarsă
de partea opusă.

Să-i pot șopti cu drag
Fii fericit... fii vesel... eu te...

Ea se întoarce, vede pe rege îngenuchiat
și se oprește ca împietrită.

Regele, întinzându-i brațele

...Iubesc ! sfârșește !
Oh ! da ! sfârșește... spune eu te iubesc !

[n'aibi frică,
E dulce vorba asta când buza-ți o rostește !

Blancha, speriată caută cu ochii pe d-na Berarde
care a dispărut.

Berard-o ! Nu e nimeni ! Sunt singură ! nu-i
[nimeni !

Regele, tot îngenuchiat.

Din doi iubiți, amorul, o lume 'ntreagă face !

Blancha, tremurând.

Cum ați venit ? de unde ?

Regele

Din cer sau din infern,
Ce-ți pasă ! De sunt înger sau dacă sunt Satan
Iubirea mi-i aceeași... nemărginită !

Blancha

Nimeni

Nu v'a văzut, așa-e ? Plecați... Vai bietul, tata !

Regele

Să plec ! când ars de doru-ți în brațele-mite țin,

A mea când tu eşti toată, când eu îţi aparţin!
Tu mă iubeşti, ai zis-o!

Blancha, confuză

El m'ascultă.

Regele

Desigur,
Ce cîntec alt mai dulce puteam eu să ascult?

Blancha, rugătoare

Plecaţi.

Regele

Să plec, când soarta-mi de soarta-ţi e legată
P'acelaşi cer când arde şi steaua ta şi-a mea,
Când vin într'al tău suflet o floare să sădesc,
Când cerul mă trimise ca să-ţi arăt sublimul
Iubirei! şi prin visu-i cît e de dulce viaţa!
Oh! vin-o, vin! Amorul e-a sufletului stea!
La flacăra lui vie nu simţi că eşti o alta!...
Oh! Scepstrul ce chiar moartea ni'l dă şi

[ni'l reia

Mărirea dobândită în cruntele războaie,
Averile lui Cresus, un nume glorios,
Să fii chiar rege, toate sînt lucruri omeneşti!
Din câte înviează şi pier pe-acest pămînt
Nimic ceresc nu este şi sfînt, de cît iubirea!
Iubitul tău, copilo ţi-aduce fericirea
Ce pînă azi sfioasă tînjea la uşa ta!

E ca și-o floare viața, iubirea e parafumu-i,
 E àcvila 'nfrățită în cer cu turturica,
 E grația sfioasă de forță răzimată,
 E mâna ta cea albă în mâna mea uitată!
 Să ne iubim!

El caută să o sărute, ea se împotrivește.

Blancha

Nu! Doamne!

D-na Berarde, în fund pe terasă aparte.

Departe a ajuns...

Regele

Am cucerit-o!

Tare

Spune tu mă iubești?

D-na Berarde, în fund, aparte.

Nebunul!

O mai întrebă.

Regele

Spune-mi...

Blancha, plecând ochii

V'am spus-o... Nu-i așa,

O știți!

Regele, sărutând-o din nou, cu înflăcărare,

Ce fericire nespusă...

Blancha

Sunt pierdută!

Regele

O nu! ești fericită prin mine!...

Blancha, zmulgându-se din brațele lui

Cum vă chiamă?

Nu vă cunosc; — ce nume aveți?

D-na Berarde, în fund, aparte

Era și timpul!

Blancha

Nusunteți vreun nobil, vreun senior? că citata
Grozav se mai ferește de ei...

Regele

Nu! — Mă numesc...

Aparte căutând un nume.

Ce nume?... Ah...

Repede

Mă chiamă Gaucher Mahiet, și sunt
Școlar sărac...

D-na Berarde, care chiar în acest moment e ocu-
pată sa numere banii ce i s'a dat.

Cum minte!

În stradă apar d. de Pienne și d. de Pardaillan învâ-
luiti în mantale, cu câte o lanternă oarbă în mână.

D-l de Pienne, încet, d-lui de Pardaillan

Aci e, cavalerie.

D-na Berarde, încet și scoborând terasa
E cine-va afară.

Blancha, speriată
Da! poate-i tatăl meu!

D-na Berarde, regelui
Plecați.

Regele

De ce n'am oare în mâini pe trădătorul
Ce-mi turbură plăcerea?

Blancha, d-nei Berarde
Pe poarta dinspre cheu
Fă'l repede să fugă.

Regele, Blanchei
Să plec? Cum trece timpul!
Mă vei iubi tu mâine?

Blancha
Dar voi?

Regele

O vecinicie!

Blancha
M-ți înșelă desigur, căci eu înșel pe tata!

Regele

In veci! — O sărutare pe ochi-ți mândri,
[Blancha!]

D-na Berarde, aparte

Il prinde nebunia când vrea să o sărute.

Blancha, făcând oare-cari rezistențe

Nu! nu!

Regele o sărută și intră cu D-na Berarde în casă. Blancha stă câte-va momente cu ochii ațintiți pe ușa prin care el a eșit, apoi intră ea însăși. În acest timp strada se populează de gentilomi înarmați, acoperiți cu mantale, mascați. D. de Gordes, de Cossé, de Montchenu, de Brion și de Montmorency, Clément Marot vin pe rând lângă D. de Pienne și d. de Pardaillan. Noaptea e foarte întunecoasă. Lanterna oarbă a acestor domni e acoperită. Ei își fac semne de recunoaștere, și arată unul altuia casa Blanchei. Un valet îi urmează ducând o scară.

SCENA V.

Gentilomii, apoi **Triboulet**, apoi **Blancha**

Blancha apare, prin ușa primului cat, pe terasă
Ea ține în mână o făclie care îi luminează fața

Blancha, pe terasă

Mahiet! O, nume frumos... te 'ntipărește
În inima-mi!

D-l de Pienne

Ea este!

D-l de Pardaillan

Ea! Aideți s'o vedem!

D-l de Gordes, cu dispreț

Hm! da! Vre-o frumusețe burgheză.

D-lui de Pienne.

Ești de plâns:

Ajuns-ai să-ți pleci ochii spre fiice din popor?

În acest moment Blanche se întoarce așa
că gentilomii pot în sfârșit s'o vază.

D-l de Pienne, D-lui de Gordes

Cum o găsești?

Marot

Țăranca e chiar de tot frumoasă!

D-l de Gordes

E-un înger! e o zână! o stea de frumusețe!

D-l de Pardaillan

Cum? dânsa e amanta lui Triboulet, bufonul!

D-l de Gordes

Lui Triboulet nerodul...

Marot

Așa: Cea mai frumoasă
Cui e mai slut! căci ast-fel voește Jupiter:
Incrucișează-o rasă cu alta...

Blanche intră din nou în casă și nu se
vede de cât lumina la una din ferestre.

D-I de Pienne

Ei! prieteni
 Să nu mai perdem vremea cu nerozii deșerte.
 Pe Triboulet jurarăm să'l pedepsim. Așa-e?
 Și am venit cu toții, aci, la ora asta,
 Cu peptul plin de ură și'n mâini cu-această
 [scară
 El bine, sus, pe ziduri, și să-i răpim frumoasa!
 Vom duce-o drept la Luvre, ca regeles' admire
 Intâiu el frumusețea-i când se va deștepta!

D-I de Cossé

O! regele, sunt sigur, va ști s'o prețuiască!

Marot

Și dup'aceia dracul descurce cum o vrea!

D-I de Pienne

La lucru.

D-I de Gordes

Ce bucată sublimă pentr'un rege!
 Triboulet intră.

Triboulet, Visător, în fund

Mă 'ntorc. In ce scop însă? Ah! nici nu știu
 [de ce!

D-I de Cossé, gentilomilor

Găsiți că-i cinstit lucru ca regele, în jocu-i
 Cu 'ncetul să răpească soția fie-cărui?
 Ași vrea să știu ce-ar zice același rege dacă
 I s'ar răpi regina?

Triboulet, făcând câți-va pași înainte

Ah! taina... taina mea!...

M'a blestemat bătrânul! — Neliniștea mea
[crește!]

Ah!

Noaptea e așa de neagră încât el nici nu vede pe d. de Gordes aproape de el și de care se 'mpiedică.

Cine-i?

D-l de Gordes, revenind, speriat. Încet genti-
lomilor

E bufonul.

D-l de Cosse, încet

Victorie 'ndoită!

Să moară trădătorul!

D-l de Pienne

Nu! nu!

D-l de Cossé

L'am prins în mreje.

D-l de Pienne

Eh! dacă îl ucidem, să știți, stricăm tot hazul.

D-l de Gordes

Și nu vom putea mâine să râdem de durerea-i

D-l de Cossé

Dar o să ne oprească...

Marot

Lăsați-mă pe mine.

Am un plan nou.

D-I de Gordes

Prea bine.

Triboulet, care a stat într'un colț de pândă și
ascultând pe furiș

Ei și-au vorbit încet.

Marot, apropiindu-se

St! Triboulet!

Triboulet, cu glas groaznic

Ce este?

Marot

Stai! doar nu te mânânc.

Eu sunt!

Triboulet

Tu? Cine? spune!

Marot

Marot.

Triboulet

Ce întuneric!

Marot

Cu păcură azi dracul a uns desigur cerul.

Triboulet

Ce vreți voi?

Marot

Ia ghicește! Venit-am să răpim,
Și regelui să ducem pe doamna de Cossé.

Triboulet, respirând

Prea bine!

D-I de Cossé, aparte

Am o poftă ciolanele să-i moi!

Triboulet, lui Marot

Cum veți pătrunde însă până 'n iatacul ei?

Marot, lui Cossé încet

Dă-mi iute cheia.

D-I de Cossé îi strecură cheia, pe care el
o dă lui Triboulet

Cată să pipăi astă chee.

Nu simți pe ea blazonul lui de Cossé săpat?

Triboulet, pipâind cheia

Il simt... e chiar blazonu-i.

Aparte.

M'am îngrijit degeaba!

Arătând zidul din stânga.

In faț'avem palatul lui de Cossé... mă bucur!

Lui Marot dându-i înapoi cheia

Lui de Cossé femeia deci i-o răpim... ei bravo...

Cu voi sunt!

Marot
Avem mască!

Triboulet

O mască dați!

Marot îi pune o mască, și peste mască o legătură
cu care îi acopere ochii și urechile.

Și-acum?

Marot

Tu, ține scara.

Gentilomii așează masa la terasă. Marot conduce
pe Triboulet pe care 'l face să ție scara.

Triboulet, cu mâinele pe scară

Inșă, sânteți destui? Nu văd.

Nimic!

Marot

Se înțelege: doar e 'ntuneric beznă!

Celor-l'alți râzând

Puteți striga d'acuma și merge cât de tare,
Această legătură îl face orb și surd!

Gentilomii urcă scara, scot ușa primului cat de pe
terasă și pătrund 'năuntru. Un moment după,
unul din ei apare în curte deschide poarta; apoi
grupul întreg apare la rându-i în curte, trece
poarta ducând pe Blanka pe jumătate goală, cu
căluș în gură. Ea se zbate în mâinile răpitorilor.

Blanka, îngrozită

Veniți în ajutoru-mi... Oh! tată! tată!

Vocea Gentilomilor, de departe

Vivat!

Ei dispar cu Blancha.

Triboulet, singur, lângă scară

Imi ispășesc eu oare păcatele aci?

Cum? n'au sfârșit ei încă?. Am stat destul!

[mi-o fi!

El lasă scara, duce mâna pe mască și întâlnește legătura.

Legăți îmi sunt vai! ochii!

El scoate legătura și masca. La lumina lanternei oarbe care a fost uitată jos, el vede ceva alb, recunoaște vălul fiicei sale. Se întoarce, scara e răzimată de zidul terasei sale, poarta casei e deschisă. El intră ca un furios, și apare aproape imediat târând pe doamna Berarde, cu căluș la gură și pe jumătate goală. El o privește înmărmurit, apoi își zmuge părul scoțând strigăte nearticolate. În sfârșit îi revine glasul.

Blestemul! Ah! blestemul!

Cade leșinat.

ACTUL AL TREILEA

Regele

Anticamera regelui la Luvre. Aurituri, mobile, tapiserii în stilul renașterii. În față o masă, un fotoliu. În fund o ușă mare aurită. La stânga camera de culcare a regelui. O portieră în tapiserie. La dreapta o masă încărcată cu vase de aur. Ușă în fund.

SCENA I

CENTILOMII

D-1 de Gordes

Ce glumă minunată! Dar cum o vom sfârși-o?

D-1 de Pardaillan

Să caute bufonul! să'l prindă nebunia
Și totuși să nu afle că mîndra lui e-aci.

D-1 de Cossé

S'o caute, prea bine! (rîde). Dar spuneți ce
[ne facem
Acî când am adus-o, de-am fost văzuți de
[slugi?

D-1 De Montmorency

S'a dat poruncă aspră ca paznicii să spue
Că n'a intrat în Louvrenici o femeie-ast'noapte.

D-1 de Pardaillan

Și-un meșter bun în farse, lacheu al meu, voind
Să-i leg mai bine ochii,— trimisu-l' am să spună
La cei ce stau pe lângă bufon, că a văzut
Cum noaptea, o femeie a fost răpită,— dusă
Cui sila, la palatul din Hautefort...

D-1 de Cossé

Ha! Ha!

De-acum el o să piardă și drumul și cărarea.

D-1 de Gordes

Și va avea,— ce culme! și azi ochii legați!

Marot

Bufonului la rându-mi, i-am scris scrisoarea
[asta :

Scoate o hârtie și citește.

„Frumoasa ți-am răpit-o, ilustre Triboulet...

„De ești curios, mai află că plec cu ea din
[Franța...“.

Toți rîd.

D-1 de Gordes, lui Marot

Și cum ai iscălit-o?

Marot

„Jean, nobil de Nivelles!“

Râsetele izbucnesc mai tare.

D-l de Pardaillan

Ce friguri o să aibă...

D-l de Cossé

Și ce pahar cu fiere!

D-l de Gordes

Cu mâinile crispate, cu dinții strânși de ură,
Să'l bea întreg paharul! tot! tot! până la fund!
Frumos mai sună ceasul scandenței pentru
[dânsul!

Ușa laterală se deschide. Regele intră, îmbrăcat
într'un splendid neglijeu pentru dimineață. E înto-
vărașit de d-l de Pienne. Toți curtizanii se așează în
rând și se descopăr. Regele și d-l de Pienne râd cu
hohote.

Regele, arătând ușa din fund

Da, e aci?

D-l de Pienne

Amanta lui Triboulet!

Regele

Splendid!

Să iau chiar pe amanta bufonului meu! Bravo!

D-l de Pienne

Amanta, sau soția-i!

Regele, aparte

O fată! O femeie!

Eu nu'l știam să aibă familie-așa mare!

D-l de Pienne

Vrea regele s'o vază?

Regele**Desigur !**

D-1 de Pienne esă, și revină o clipă după, aceia sus
ținând pe Blanche voalată și șovăitoare. Regele
se așează leneș în fotelul său.

D-nul de Pienne, Blanchei,

Vino'ncoace,

Frumoasă. Ai tot timpul să tremuri mai pe
[urmă.

Ești lângă rege...

Blanche, tot voalată

Doamne ! El regele ! ăst tânăr !

Ea se aruncă la picioarele regelui. La glasul fetei,
regele tresare și face semn la toți să iasă.

SCENA II.

Regele, Blanche

Regele rămas singur cu Blanche, ridică vătul care o
acopere.

Regele

Iubită, Blanche !

Blanche

Domnul Mahiet !

Regele, isbucnește în răs

Pe cinstea mea,
S'au întradins, sau glumă,—sunt încântat
[d'aceasta !

Ce dulce soartă ! Blanche, frumoasa mea
[iubită,

Pe inima mea vino.

Blancha, dând înapoi

Cum, regele :... Nu... nu!
Imi perd chiar șirul vorbei... nu știu ce să
[mai cred.

Vai! nu sânteți școlarul, ci regele! El însăși!

Recade în genunchi.

Aveți milă de mine, or cine-ați fi... vă rog!

Regele

Să fiu milos cu tine! eu, care te iubesc!
Tot ce Gaucher vorbit-a, Francisc din nou
[ți-o spune!

Noi ne iubim, o Blancha, și suntem fericiți,
Sunt rege! Oare-aceasta întunecă amoru-mi?
Cum? crezi c'ar fi mai bine să fiu un biet
[burghez!

Fiindcă întâmplarea făcu-să fiu d'alt neam,
Din pricină că-s rege, ar fi o nebunie
Să schimbi iubirea 'n ură, din calea mea
[să fugi!

Eu nu am fericirea să fiu burghez... Hai! vino!

Blancha,aparte

Cum râde! vai! cum râde. Mai bine ași muri.

Regele, surâzând; — râzând chiar

Oh! jocurile, danțul, serbările și cheful,
Cuvintele-amoroase șoptite în pădure,
Plăceri, pe cari noaptea le-a copere cu vălu-i,
Acestea's viitorul ce d'astăzi te așteaptă.
Să fim deci fericiți, amanții, soții chiar,
Căci viața care 'n fuga-i pe toți ne 'mbătrânește

E-o mantie pe care o schimbă vremea 'n
[zdrențe
Și-amorul, singur poate pe ea să mai presoare
Fărămături de stele și aurul din soare!

Râzând.

Adesea la acestea am cugetat... și iată
Inalta 'nțelepciune: „Pe Domnul să'l slăvim,
In colo, să petrecem, să râdem, să iubim!“

Blancha, îngrozită și dându-se 'napoi

Vai! mândrele-mi iluzii! Ce mult el s'a
[schimbat!

Regele

Cum? tu voiai să afli în mine un sfios,
Un biet nebun lugubru, și fără foc în pept
Ce, — pentru ca fecioara să cază înainte-i
Și-a cuceri femeia, — gândește că ajunge
S'ofteze toate ziua c'un aer desperat?

Blancha, respingându-l

Lăsați-mă... Vai mie!

Regele

Dar știi ce suntem noi?
Chiar Franța! — Tot poporul 'nainte-mi stă
[plecat,
Avere, tron, onoruri, plăceri fără sfârșit,
Tot, tot e pentru mine și-al meu... căci eu
[sunt rege!

Ei bine, lângă tronul-mi vei fi și tu pe tron!
Sunt rege! iar tu Blancha, tu, — tu vei fi regina!

Blancha

Regina?... dar soția-ți?

Regele

O! crin al inocenții!
Nu știi tu, că soția nu este ca amanta.

Blancha

Amantă! nici o dată! e groaznic.

Regele

Ce mândrie!

Blancha

Nu! eu nu sunt a voastră; am tata, și'l iubesc!

Regele

Ah! tatăl tău! bufonul, nebunul Triboulet!
Dar el îmi aparține și fac ce vreau cu el!
El vrea ce-mi place mie.

Blancha, plângând amar cu capul între mâini

Sermanul tata! Doamne!...

Cum? Tot vă aparține?

Ea plânge cu hohote; el se aruncă la picioarele ei.

Regele

Mi-ești dragă Blancha, dragă!
Pe inima mea vin-o... Nu plânge.

Blancha, rezistând

Nici o dată!

Regele, cu duioșie

Și nici nu mi-a spus astăzi, ca eri, că mă
[iubești.

Blancha

Tot s'a sfârșit...

Regele

Desigur te-am supărat... N'am vrut.
Nu plânge! nu! fii bună... De cât să plângi,—
[mai bine
Ași vrea să mor îndată!... mi-ar fi cu mult
[mai drag
Să trec față de tine și 'n fața Franței mele
Drept rege fără cinste și fără de nobleță.
Un rege care face să plângă o femeie,
E laș! zic laș!

Blancha, aiurită și plângând

Drept este? A fost o glumă numai?
Eu am un tată, rege, și poate el mă plânge.
Doresc să fiu condusă la dânsul... Locuiesc
Aproape de otelul Cossé... dar singur știți!
Oh! cine sânteți? Astăzi nu mai pricep nimic.
Și toți râdeau în juru-mi atunci când fui
[răpită!
In minte-mi toate-acestea îmi par un vis
[grozav.

Plângând.

Eu nici nu-mi pot da seamă, — deși vă cred
[prea bun, —
De-mi sunteți drag și astăzi...

Dându-se înapoi, îngrozită.

Voi! rege :... dar mi-e groază!

Regele, căutând s'o ia în brațe
Sălbatico, ți-e teamă de mine?

Blancha, respingându-l

Nu!

Regele, strângând-o de mai aproape
Nu-ți cer,
De cât o sărutare ca să mă ierți!

Blancha, apărându-se

Nu!

Regele, râzând, aparte

Straniu!

Blancha, zmulgându-se din brațele lui
Lăsați-mă! A, ușa!

Ea zărește ușa regelui deschisă. intră, și o închide
cu violență.

Regele, luând o chee mică, de aur, de la centură.

Am cheia ei la mine.

Deschide ușa, o împinge cu violență, intră și o
închide după el.

Marot, care observă de câte-va momente de la
ușa din fund. Râde

Ea fuge, vrând să scape de rege, în ietac!
Sărmana mititică!

Chemând pe d. Gordes.

Ei, conte!

SCENA III

Marot, apoi **Gentilomii** în urma **Triboulet**

D-l de Gordes, lui Marot

Ne întoarcem ?

Marot

Știți vestea ? leul prada și-a dus-o 'n vizuină

D-l de Pardailan, sărind de bucurie

Sărmanul Triboulet.

D-l Pienne, care a rămas la ușe și s'a uitat fix
afară

Sst! iată'l!

D-l de Gordes, încet seniorilor

Fiți pe pază...

Luați-vă iar masca, nimic să nu 'nțeleagă.

Marot

Din câți am fost, eu singur pot fi recunoscut,
Căci a vorbit cu mine.

D-l de Pienne

Să n'arătăm nimic

Triboulet intră. Nu pare de loc schimbat Poartă
costumul și aerul indiferent al bufonului. E totuși
foarte palid

D-l de Pienne, părând că urmează o convorbire
începută, și făcând cu ochiul celor mai tineri
dintre gentilomii cari-și înabușe risul văzând
pe Triboulet.

He! domnilor, atuncea... — Salut pe Tri-
 [boulet, —
 Făcutus-a ăst cântec în formă de cuplet:

Cântă.

*Bourbon de pe o 'nălțime
 Marsilia văzând,
 A zis l'ai săi: Năuntru
 Ce oaste o fi stând?*

Triboulet, urmând cântecul

*Pe muntele Colomba
 Te sui cu greu oftând,
 Și-i frig,.. Pe el cu toții
 S'au dus în pumni suflând!*

Râsete și aplauze ironice.

Toți

Sublim !

Triboulet, care a innaintat incet până în față. Sieși
 Ea unde este ?

Fredonează din nou.

*Și-i frig... pe el cu toții
 S'au dus în pumni suflând!*

D-l de Gordes, aplaudând

A! Bravo, Triboulet.

Triboulet, observind toate aceste fețe cari râd
 în juru-i. Aparte

Toți completează 'n contra-mi, sunt sigur. Da!

D-l de Cossé, lovind pe umărul lui Triboulet
Râde tare.

Ce veste;

Bufonule?

Triboulet, celor-lalți, arătând pe d. Cossé

Când râde e sumbru ca un cioclu,

Imitând pe de Cossé

Bufonule, ce veste!

D-l de Cossé, râzând mereu

Știi poate ceva nou?

Triboulet, privindu-l de sus până jos

Da, știu! că dacă-i face la spirite mereu,
Pân'la sfârșit, vei pierde și sarea ce n'o ai!

În tot timpul primei părți a acestei scene, Triboulet pare a căuta ceva. Mai adesea privirea lui singură arată această preocupare. Cite odată când crede că nu e privit, el deplasează câte o mobilă, sau caută o ușă să vadă dacă nu e închisă. De altfel vorbește cu toții, ca după obicei, batjocoritor, nepăsător, degajat. Gentilomii fac cerc aparte rând între ei și își fac semne, vorbind de unele și altele.—Aparte.

Dar unde au ascuns-o? O! dacă le-o voi cere
Și-ar bate joc de mine.

Lui Marot cu un aer vesel.

Marot sunt foarte vesel
Că stând de strajă noaptea nu te-ai gutunărit.

Marot, pare surprins

De strajă?

Triboulet

Mă încântă isprava ta d'azi noapte,

Marot

Ce zici ?

Triboulet

Știi tu.

Marot

Eri seara am tras un somn grozav.
Odată cu 'nseratul dormeam ca un buștean;
Afară era soare când m'am trezit din somn.

Triboulet

Da? N'ai eșit azi noapte?... Se vede am visat...

Vede o batistă pe masă și o ia repede.

D-l de Pardaillan

Privește duce... vezi'l se uită la batista-mi.

Triboulet aparte, lăsând să cază batista
Nu este-a ei!

D-l de Pienne

Prieteni!

Triboulet, aparte

Ah! unde este ea!?

D-l de Pienne, d-lui de Gordes

Ce este? de ce râdeți!

D-l de Gordes, arătând pe Marot
 Glumește 'n fel de fel
 Nu știi cât e de nostim.

Triboulet

Prea sunt cu toții veseli!

D-l de Gordes, lui Marot, vesel.

Nu mă privi poete așa de curios,
 C'apoi te dau pe mâna bufonului... Ia seama!

Triboulet, d-lui de Pienne

Cum, regele tot doarme?

D-l de Pienne

De unde vrei să știi?

Triboulet

N'ați auzit vr'un zgomot în camera lui încă?
 El vrea să se apropie de ușă d-l de Pardailan îl
 oprește.

D-l de Pardailan

Nu deștepta pe rege!

D-l de Gordes, d-l de Pardailan

Viconte știi, glumețul
 Marot, istorisește ceva încântător:
 Cei trei Guy, astănoapte venind pe ne-aștep-
 [tate
 De nu știi unde-acasă, găsiră pe-ale lor
 Neveste, împreună cu alți bărbați...

Marot

Ascunse!

Triboulet

Moravurile noastre grozav s'au înrăit.

D-l de Cossé

Femeile sânt false.

Triboulet, d-lui de Cossé

Ia bine seama!

D-l de Cossé

Ce?

Triboulet

Îți spui, deschide ochii!

D-l de Cossé

Ce?

Triboulet

Văd ceva cumplit.

Pe frunte că-ți apare!

D-l de Cossé

Ce?

Triboulet, răsându-i în față

Coarnele trădărei!

D-l de Cossé, amenințându-l, cu mânie.

Hm!

Triboulet

Domnilor, știți lucrul, e foarte curios :
Asinul așa face turbarea când îl prinde.

Imitând pe d. Cossé

Hm !

Toți râd. Intră un gentilom purtând livreaua reginei.

D-l de Pienne

Vandragon ce este ?

Gentilomul

Stăpâna mea, regina

Voește chiar acuma pe regele să'l vază,
D-l de Pienne îi face semn că lucrul e imposibil ;
gentilomul insistă.

Cu toate-acestea doamna Brezé nu e cu el !
Vroiu...

D-l de Pienne, cu nerăbdare

Regele nu-i încă sculat.

Gentilomul

Cu toate-acestea

A fost aci.

D-l de Pienne, e cărui rea dispoziție crește face
gentilomului semne pe cari acesta nu le pricepe, și
pe cari Triboulet le observă cu multe băgare de
seamă.

Vînează !

Gentilomul

Desigur fără paji ;

Toți sânt aci.

D-l de Pienne, aparte

La dracu !

Vorbind gentilomului aparte și cu mânie.

Dar nu 'nțelegi o dată

Că regele nu poate primi.

Triboulet, isbucnind, cu vocea teribilă

Ea e aci, —

Cu regele!

Mirare între gentilomi.

D-l de Gordes

Ce are? E poate în delir...

Ea ? Cine ?

Triboulet

Știți prea bine de cine vă vorbesc!
Voi nu-mi închideți ochii cu vorbe 'nșelătoare!
Femea-acea, pe care — Cossé, Brion, Satan, —
Voi toți câți râdeți astă-zi, femeea îngrozită
Pe care voi din casa-mi azi noapte ați răpit-o,
Din ghiare vă voi zmulge-o căci dânsa e aci !

D-l de Pienne, râzând

Bufonul, hm ! bufonul amanta și-a pierdut-o!
Frumoasă sau urâtă, s'o cate 'n alte parte.

Triboulet, îngrozitor

Voesc copila-mi !

Toți

Fiica-i.

Mișcare.

Triboulet, încrucișind mâinile

Da fiica-mi! Râdeți! Ha!
 Stați muți!. Și vi se pare ciudat din cale-afară
 Ca un bufon să fie și tată... să iubească!
 Și lupii și seniorii au legături de sânge!
 De ce și eu ca dâșii nu ași avea?. Ajungă!

Cu voce groaznică.

Dac'ați făcut o glumă, ați reușit s'o faceți!
 Voesc 'napoi copila! M'ați înțeles? Șoptiți,
 Vorbind peascuns și râdeți de chinul ce'l
 [îndur?

Triumful vostru este batjocoră murdară! —
 Seniori, v'am spus odată voesc să-mi dați
 [copila!

Se aruncă spre ușa regelui.

Ea e aci!

Toți gentilonii se așează în față ușei și'i împedică.

Marot

Nebunul de furie-i cuprins!

Triboulet, retrăgându-se disperat

Ah! curtezani nemernici, șerpi demoni,
 [blestemați!

E drept deci fiica-mi este răpită de bandiți!
 — In ochii lor femeea nu are nici un preț!
 Când regele 'n noroiul desfrâului s'adapă
 Femeile sunt scara pe care vă urcați!
 Le vindeți! Cinstea unei fecioare pentru voi
 E lux stupid, ridicol, comoară fără preț.
 Soția e moșie de arendat, și câștiul

In zile hotărâte răsând îl încasați!
 Favorurile plouă pe capetele voastre;
 Sânteți stăpâni pe țară, și zgărzi de-argint
 [și aur
 Purtați la gât, și veseli, cu ele vă mândriți!
 Privindu-i în față.

Din voi, cine 'ndrăznește să spue că-i
 [minciună?

El merge de la unul la cel lalt.

Voi regelui ați vindetot, — poate-ați și vândut,
 In schimbul unui titlu, blazon, mai știu eu ce,
 D-lui de Brion.

Brion, tu pe soția-ți!

D-lui de Gordes.

Tu sora!

Tânărului paj Pardaillan.

Iar tu, muma!

Un Paj, își toarnă vin la bufet bea și fredonează

Baurbon de pe-o 'nălțime

Marsilia văzând

A zis l'ai săi. — 'năuntru...

Triboulet, întorcându-se

Nu știu ce mă oprește viconte d'Aubusson
 Să nu-ți fărâm paharul și cântecul de buze!

Tutulor.

Ați crede-o, duci iluștri, pairs, granzi de
 [Spania
 Rușine! descendenții lui Carol Magnul chiar,

Brion, vare se trage din dulcele Milan;
 Un Cordes-Simian, un Pienne, un Pardaillan
 [și însuși
 Montmorency, și alții; — voi toți ce-a veți
 [un nume
 Ați mers toți și ca hoții copila mi-ați răpit-o!
 — Nu! nu e cu puțință, ca nume-așa ilustre
 Să aibă așa inime de josnice ca voi!
 E fals numele vostru! Da! da! A'voastre
 [mume
 Infame, pe sub garduri lacheilor s'au dat.
 Sânteți barbarzi cu toții!

D-1 de Gordes

Ah!

Triboulet

Haide! spuneți cât
 V'a dat regele nostru ca binele-mi să vindeți?
 Ați fost plătiți? Răspundeți!

Zmulgâr-du-și părul.

N'o am de cât pe ea...
 Ea-i tânără, frumoasă; de-ași fi voit desigur,
 M-ar fi plătit s'o aibă...

Privindu-i pe toți.

Al vostru rege, oare
 Și 'nchipue că are putere contra mea?
 E'n stare el să-mi lase un nume ca al vostru?
 Mă poate face mândru, înalt, drept, ca voi
 [toți?

— Infern ! îmi fură totul ! — Oh ! ceia ce
 [îmi faceți
 E josnic, crud !... egroznic ! Ce lovitură lașă !
 Sânteți infami cu toții, bandiți și ucigași,
 Voi, necinstiți femeia ca cei mai josnici lași !
 Seniori, voesc copila... M'ați a uzit ? Copila !
 Imi trebue copila... Mi-o dați, sau nu ? vorbiți !
 — priviți, această mână, ce n'are nimic nobil,
 Nimic ilustru, mână de serv, lacheu, țaran
 Ce pare dezarmată la toți câți râd de ea,
 Această mână are cu toate-acestea ghiare !
 — Seniori, la ușa asta de prea mult timp
 [aștept.

Redați-mi fiica... ușa deschideți-o !

Se aruncă din nou cu furie asupra ușei pe care o
 apără toți gentilomii. Luptă în contra lor cât-va
 timp și zdrobit cade în genuchi.

Voi toți

In contra mea ! Atâția !

Plângând

Ei bine, plâng... da plâng !

Lui Marot.

De când ne cunoscurăm destul ai râs de mine.
 Marot, de ai un suflet, o frunte înspirată
 O inima-omenească sub josnica-ti livrea,
 Vorbește, unde este și ce-au făcut cu ea ?
 Ea e aci ? răspunde ! Oh printre-acești ne-

[mernici

Șă fim uniți, căci ambii sântem frați din
 [popor !

Tu singur ești cu spirit în mijlocul lor. Spune

Marot... Marot vorbește. Cum? taci!

Vârându-se spre seniori.

Priviți! Vă cer

Iertare în genuche... Seniorilor fiți, buni!

Vă cer puțină milă... iertați-mi vă rog.

—In altă zi 'ntâmplarea mi-ar fi părut o glumă

Dar am, vedeți-o singuri, ades, când fac un pas.

Dureri cumplite 'n corpul acesta de schilod.

Vin zile prea amare și negre pentru-acela

Ce poartă vecinic mască. De ani nenumărați

Eu sunt bufonul vostru și râdeți! Cer iertare!

Iertare! Nu petrece-ți pe seama mea ast-fel!

Destulați-râsprin mine!... Sermanul Triboulet!

Mă credeți voi? Eu singur nu știu ce să vă spun!

Innapoiati pe Blanka,—înnalți seniori, re-

[dați-mi

Copila! E la rege,—în camera-i ascunsă!

Ea-i singura-mi comoară... înalți seniori.

[iertare!

Lipsit de ea pe lume ce pot eu face? Vai

Prea sunt lovit de soartă... Ea singurul meu

[bine

Ah! cer!—Sânteți de piatră! Sau râdeți, sau

stați muți!

Vi-i mare bucuria de a vedea p'un tată

Zdrobit de disperare, plângând, zmulgân-

[du-și părul

Pe care-o noapte numai l'a înălbit cu totul!

Ușa de la camera regelui se deschide brusc Blanka

esă pierdută în dezordine, rătăcită Ea cade în

brațele tatălui ei. cu un țipăt grozav.

Blancha

Ah! Tată!

Triboulet, stângând o în brațe

Tu! Copilo! E însăși ea... copila!

Ah! domnilor.

Sufocat de răs și plâns.

Priviț-o... Familia-mi, ea este!

E îngeru-mi!—De-ași pierde-o cernită mi-ar
[fi lumea.

Seniorii mei, așa e? eram în drept să plâng,
Voi nu-mi purtați mânie că v'am spus chinul
[meu

O ast-fel de copilă, plăpândă 'ncântătoare,
Pe care de-ai zărit-o te simți cu mult mai bun,
Pierzând'o nu se poate să nu te 'nnece plânsul!

Blanchei

Nu! tu nu te mai teme.—A fost o glumă numai
Voiau să râdă... Sigur ai tremurat de frică;
Dar ei sânt buni;—copil-o ei știu cât te iubesc.
De astă-zi înainte ne vor lăsa în pace.

Seniorilor

—Așa-i?

Blanchei strângând'o în brațe

Ce fericire să te recapăt iar.

Văd tot în bine... uite rîd! eu care plîngeam!
Și nu știu singur dacă nu-i înc'o fericire
Ca să te perd o clipă spre a te găsi din nou...

Privind-o îngrijorat

Dar pentru ce plîngi?

Blancha, acoperindu-și fața roșie și scaldată în
lăcrămi

Doamne, nefericiți ce sântem!

Pierdută!

Triboulet, tresărind

Ce zici? spune...

Blancha, ascunzând capul la sânul tatălui ei

Nu pot în fața lor!

—Mi-i teamă și rușine.

Triboulet, întorcându-se furios spre ușa regelui.

Infamul! și pe ea!

Blancha, plângând cu hohote și căzând la
picioarele lui.

De s'ar putea noi singuri să fim.

Triboulet, făcând trei pași, și cu'n gest larg părând
a-i mătura pe toți.

Pieriți din fața-mi.

Vre-un gând rău de'l împinge pe regele

[Francisc,—

Să vie-aci...

D-lui de Vermandois

Voi sânteți din garda lui... păziți-l

Și-i spuneți să nu intre, căci eu vegez aci.

D-l de Pienne

Nici n'a mai fost pe lume un ast-fel de nebun!

D-l de Gordes, făcând-le semn să se retragă

Copii sânt și nebunii: silit le intri'n voe...

Să ne supunem... totuși la ușă să veghem!

Toți es.

Triboulet, așezându-se pe fotoliul regelui și ridicând pe copila sa. Cu voce sinistră și liniștită

Vorbește!... Spune!

El se întoarce și zărind pe d. de Cossé, care a rămas, se scoală pe jumătate arătându-i ușa.

Haide! N'ai auzit senior?

D-l de Cossé, retrăgându-se

Nebunii cred că totul le este 'ngăduit.

El esă.

SCENA IV

Blancha, Triboulet.

Triboulet, grav

Vorbește.

Blancha, cu ochii în pământ, și înecată de suspine

Tată, trebui întâi să-ți povestesc,

El a intrat eri seara în casă.

Plângând cu mâinele pe ochi.

Mi-e rușine,

Triboulet o strânge în brațe și îi șterge fruntea.

De zile 'ndelungate mă urmărea... Eram Datoare să'ți spun asta de mult.

Intrerupându-se din nou.

La început

Sta 'n umbră... ca și mine venea să se închine

Triboulet

El! regele!

Blancha, continuând

Adesea ca să'l observ că trece
Tușea... mișca vr'un scaun.... Făcea cred
[înadins.

Cu o voce în ce în ce mai slabă.

Mai mult, eri seara 'n casă intră pe nesimțite.

Triboulet

Taci! Nu-mi mai spune restul... Tu suferi
[povestindu-mi.

Pricep tot ce urmează.

Se scoală

O! chin! El s'a slugit

Ca armă, de necinste și fruntea ți-a mânjit-o.
Suflarea lui pătat-a candoarea-țifeciorească!
Azmuls ca un sălbatic cununa-ți de pe frunte!
O! singuru-mi aziliu în starea 'n care sunt!
Zialbă ce-midai viață când ieși dinnoaptea lor!
Tu, care al meu suflet l'nalți pân'la virtute!
Văl pur, ce-acoperi încă rușinea care-o port!
Tu, care-mi dai speranțe când numai sper
[nimic!

Scump înger, ce la mine ai fost uitat de cer!...
— Și... tot... tot astăzi este în tina lor mânjit,
Chiar însăși raza sfântă în care mai cre-
[deam!—

Ce pot?... Ce mă voi face lovit așa de crud,
Eu, care 'n astă curte, de toți prostituată,
Afară, ca și 'n mine, nimic nu mai zăream
De cât desfrâu, necinste, trădare, adulter,
Dispreț, nerușinare, și nu aveam pe cer

Decât virginătatea-ți spre-a odihni pri-
[virea-mi!

Dispus la resemnare primeam orice mizerii :
Durerile, disprețul adânc ce biciuește,
Orgoliul care țipă în inima zdrobită,

Da! toate-aceste chinuri ce fac pe om ne om,
Primiam să caz 'asupra-mi... nu însă peste ea!

Cu cât cădeam, cu-atâta doream ea să 'nnalte!

Voiam să văz altarul alături d'eșafod! —

Copila mea! O Blanka! A fost un chin
[să-mi spui

Durerea-ți? Plângi! La vâsta-ți o parte din
[durerea

Ce-ți urlă 'n piept, se duce cu lacrima ce-o
[verși!

În inima mea varsă tot chinul tău... da, tot...

Visător

Când voiu sfâși, copil-o, ce am de 'ndeplinit
Vom părăsi Parisul! Dar numai dacă scap!...

Tot visând

Cum? e destul o noapte ca totul să se surpe!

Sculându-se furios

Blestem! — Sărmană jertfă — E oare de crezut
Și cine-ar fi ghicit-o, c'această curte falsă,

Infamă, desfrânată, nebună, în delir,
Ce vine, pleacă, merge, strivind chiar pe

[femea,

Făcând tot ce de veacuri oprește Dumnezeu,
Ștergând orișice crimă prin alta și mai mare,
Ea, ce pătează calea, cu sânge și noroiu,

Va merge până'n umbra în care te-ascundeai
Noroiu ca să arunce pe fruntea ta de sfântă !

Intorcându-se spre camera regelui

O! tu, infame rege Francisc întâi! Dea Domnul
Știindu-mi suferința tot ast-fel să-ți plătească
Deschide-se mormântul pe care astăzi calci!

Blancha, ridicând ochii spre cer, aparte !

Nu'l pedepsi, o Doamne... căci încă îl iubesc !
Zgomot de pași în fund. În galeria exterioară apare
un cortegiu de soldați și gentilomi. În fruntea lor
d. de Pienne.

D-l de Pienne, strigând

Seniore Montchènu, lăsați deschisă calea
De Saint-Vallier se duce 'n Bastilia!

Grupul de soldați defilează, doi câte doi în fund.
În momentul când d. Saint-Vallier; pe care ei îl
înconjoară, trece înaintea ușei, acesta se oprește
și se întoarce spre camera regelui.

De Saint-Vallier, cu voce tare

Fiindcă, —

Deși am fost de rege în mod grav insultat, —
Blestemul meu nu află, în cer, nici pe pământ,
O voce să-mi răspundă; fiindcă nu-i un trăsnet
În cer, și nu-i pe lume un braț de om măcar, —
Pierd ultima speranță. Ast rege va domni !

Triboulet, ridicând capul privindu-l în față

Mai este un om care va ști să te răzbune !

ACTUL AL PATRULEA

Blancha

Malul de lângă Tolle (o veche poartă a Parisului. La dreapta o casă ruinată, miserabil mobilată cu lavițe de stejar, având și un pod (mansardă) în care se observă, prin fereastră un pat. Partea din față a acestei ruine, e luminată așa că se vede tot interiorul. O masă, un cămin și în fund o scară dreaptă care duce în pod. Peretele din stânga actorului, e străbătut de o ușă care se deschide înăuntru. Pereții sunt rău legați, cu despicături și e ușor să vezi prin ele tot ce se petrece în casă. Este o ferăstrue cu gratii la ușă, care e acoperită în afară de o streășină, de-asupra cu o firmă de han. Restul scenei reprezintă țăr-mul. La stânga se află un parapet vechiu, în ruină, în josul căruia curge Sena. În el se află înțepenit susținătorul clopotului care vestește plecarea. În fund, dincolo de râu, vechiul Paris.

SCENA I

Triboulet, Blancha afară; **Saltabadil**, în casă

În tot timpul acestei scene, Triboulet trebuie să aibă aerul îngrijat și preocupat, ca un om ce se teme să nu fie deranjat, văzut și suprins... El trebuie să privească adese-ori jur împrejur și mai ales spre casa-lui. Saltabadil așezat în han, lângă o masă, freacă centironul său, fără să auză ceva din ce se petrece alături. ●

Triboulet

Tot îl iubești?

Blancha

Tot!

Triboulet

Totuși eu, Blancho te-am rugat
Să uiți,—și ți-am dat timpul,—acest amor
[nebun.

Blancha

Mi-i drag!

Triboulet

Sărmane suflet, femeie slabă, spune
De ce ti-e drag atâta?

Blancha

Nu știu.

Triboulet

E ne-auzit;

E straniu!

Blancha

Chiar asta mă face să'l iubesc!
E limpede! În viață adesea întâlnim
Bărbați care salvează dinghiara morței,—soți
Ce 'n aur ne îmbracă și chiar pe tron ne sue!
Sânt ei în tot-d'auna iubiți?—El din potrivă
Tot rău îmi face,—totuși mi-i drag... Chiar
[însuși eu

Nu știu de ce.—De-amoru-i atât sunt de robită
 Incât ași fi în stare,—vezi ce nebună sunt,—
 Deși ingrat el este, iar tu atât de bun,
 Să mor și pentru dânsul, cu-aceiași bucurie
 Ca pentru tine, tată!.

Triboulet

Te iert!.

Blancha

El mă iubește!

Triboulet

Copil-o, nu!

Blancha

Mi-a zis-o... El mi-a jurat-o chiar!
 Apoi, el îmi vorbește de dragoste atât
 De blând, încât mă 'mbată și inima-mi
 [aprinde!
 Și-apoi are-o privire așa de dulce... El
 E-un rege brav, ilustru, frumos...

Triboulet, isbucnind

E un infam!

Mă jur că lașu-acesta, acest seducător
 Iși va primi pedeapsa! și încă ce pedeapsă!

Blancha

Tu l'ai iertat!

Triboulet

Eu, Blancha?. Să iert un sacrilegiu!

Nu! nu! Cătam în mreje să'l prind ca în cătușe;
Nimic mai mult.

Blancha

De-o lună, incoace, pari—că ții,—
Și tremur când spun asta, — la rege...

Triboulet

Mă prefac!

Cu furie.

Am să te răzbun, Blancha!

Blancha, împreunând mâinele

Nu!... Cruță-mă... fii bun!

Triboulet

De-i ști că te înșeală, avea-vei, cel puțin
Un pic de ură 'n contra-i?

Blancha

El nu mă 'nșeală... Nu!

Triboulet

Dar dacă vezi trădarea-i cu propriii tăi ochi?
De 'l vezi cum te înșeală îl vei iubi tu încă?

Blancha

Nu știu! El mă iubește;—mi-a spus-o mii ori.
Și eri mi-a repetat-o.

Triboulet, cu amărăciune

La care ceas?

Blancha

Eri seara

Triboulet

Atunci privește bine de poți încă vedea!

El arată Blanchei una din crăpăturile
zidului casei.

Ea privește.

Blancha, încet

Un om ?. Nimică alta nu văd...

Triboulet, vorbind și el încet

Așteaptă.

Regele îmbrăcat ca un simplu ofițer, apare în sala
joasă a hanului. El intră printr'o ușă, mică, co-
municând cu vre'o cameră vecină.

Blancha, tresărind

Tată!

În tot timpul scenei care urmează, ea stă lipită de
crăpătura zidului, privind, ascultând tot ce se
petrece în interiorul sălei, ne luând seama la
nimic alta. Din timp în timp e scuturată de un
tremur convulsiv.

SCENA II

Aceiași, Regele, apoi Maguelona

Regele lovește pe umărul lui Saltabadil care se
întoarce, și e deranjat în mod brusc de la lu-
crul său.

Regele

Vreau două lucruri...

Saltabadil

Cari ?.

Regele

Pe sora ta și vin!

Triboulet, afară

Vezi ce moravuri are. Deci află, acest rege
Adese-ori, el singur, prin locuri proaste
[merge:

Iar vinul care 'i place mai bine să 'l îmbete
E cel, ce 'l servește o Hebe de tavernă!

Regele, cântând în cârciumă.

*Ades femeia schimbă
Să nu te 'ncrezi în ea
Azi dacă te iubește
Ca mâine nu te vrea!*

Saltadabil, tăcut, s,a dus în camera vecină să caute o
sticlă și un pahar, pe cari le aduce și pune pe masă.
Apoi lovește de două ori în tavan, cu mânerul
lungei sale spede. La acest semnal, o fată frumoasă,
îmbrăcată ca o țigancă, sveltă și răsătoare, coboară
scara sărind. De îndată ce ea intră, regele caută
să o sărute, dar ea îi scapă din mâini.

Regele, lui Saltabadil, care în mod grav reîncepe
săși frece centironul.

Amice! Centironul mai bine va luci.
De te vei duce 'ndată să 'l lustruești afară!

Saltabadil

Am priceput.

El se scoală salută grav pe rege, deschide ușa ce dă afară și ese închizând-o după el. Zărește pe Triboulet, spre care se îndreaptă având un aer misterios. În timpul celor dintâi cuvinte ce ei schimbă fata face tot felul de glume regelui.

Vrei, spune,—să fie viu sau mort?
L'avem în mâini... Acolo...

Triboulet

Revin-o în curând.

Ii face semn să se îndepărteze. Salfabadil dispare cu pași înceti, în dosul vechiului parapet. În acest timp regele atrage spre el pe Maguelona, care îl respinge.

Maguelona, pe care regele vrea s'o sărute.
Ei, ce faci!

Regele

Așa... bine! Te-ai îmblânzit puțin.
Am vrut odinioară în brațe să te iau
Dar m'ai bătut... Acuma spui „ce faci“! Ai făcut
Un pas spre fericire.—Ea fuge, ne'mblân-
[zita!

—Să stăm de vorbă.

Țiganca se apropie

Astă-zi, e-o săptamână 'n capăt,
Ducându-mă 'n hotelul Hercul, cu Triboulet.
Văzui întâiași dată frumoșii tăi ochi negri!
De-atuncea, prea frumoas-o, nebun sunt
[după tine,
Și numai tu mi-ești dragă.

Maguelona, rîzînd.

Și alte două zeci!

Ai, domnule, un aer de craiu fără pereche!

Regele, rîzînd de asemeni.

Da! multe-au fost prin mine nenorocite... Da...

Sunt monstru fără seamăn!

Maguelona

E nesărat!

Regele

Te-asigur.

Aci, de dimineață, tu m'ai atras... Vezi bine,
Un han de-a zecea mînă în care prânzești rău.
Și bei un vin, mai acru de cum e agurida.
Otravă prefăcută de fratele-ți, un prost
Grozav de slut, și care i-atât de rău crescut
C'alături de-a ta gură și râtul lui arată!
Ori cum, nu plec... Vreau noaptea aci să o
[petrec.

Maguelona, aparte.

De sine intră 'n mrêje.

Regelui care vrea din nou s'o sărute

Dă-mi pace!

Regele

Ce de-a mofturi!

Maguelona

Stai binișor.

Regele

Iubito... e mult mai înțelept
Să bem cântînd,—plăcerea iubirei s'osorbim!
Această 'nțelepciune a spus-o Solomon!

Maguelona

Mai des mergi în taverne de cât să te 'nchini.

Regele, întinzîndu-i mâinile

O! Maguelona!

Maguelona, fugind

Mâine!

Regele

Hei! masa o răstorn
De mai rostești odată acest cuvânt sălbatic.
In veci, o frumusețe să nu rostească mâine!.

Maguelona, îmblînzindu-se de o dată, și venind
să se așeze veselă la masă lângă rege.

Atunci să facem pace.

Regele, luându-i mîna

Incântătoare mîna!

Mai bine vreau o palmă să-mi dai cu ea, de cât
Să simt că îmi mîngâie obrazii altă mîna!

Maguelona, încântată

Iți bați joc.

Regele

Nu! te-asigur.

Maguelona
Sunt slută... zău!

Regele

O! nu!
Nu! nu!—Nu fi nedreaptă cu frumusețea ta!
Mi-ești dragă! Nu știi încă, regino a cruzimei
Că cei ce poartă spadă, iubesc, ca nimeni alții.
Frumosul ne încântă, și atât ne-aprinde-
[amorul
C'avem cărbuni în suflet și ardem ca pe rug!

Maguelona, izbucnind în râs
Aceasta ai citit-o desigur într'o carte.

Regele, aparte

Mai știi!

Tare

O sărutare!

Maguelona

Imi pare că ești beat.

Regele

De dragoste!

Maguelona

Râzi singur, și-ți arde de glumit;
Inchizi alene ochii și vrei să farmeci.

Regele

Nu!

Regele o sărută

Maguelona

Destul !

Regele

Voesc soție să-mi fii !...

Maguelona

Da ? Jură-mi asta !

Regele

Ce fată de petreceri!... Ce veselă minune!
El o ia pe genunchi și îi vorbește încet. Ea râde și se alintă. Blancha nu mai poate să rabde. Ea se întoarce palidă și trâmurătoare, spre Triboulet care stă nemișcat.

Triboulet, după ce a privit-o o clipă în tăcere
Ce crezi de răzbunare nenorocită Blancha ?

Blancha, abia putând vorbi, foarte încet
Trădată ! vai ! trădată ! tot sufletul meu plânge !
Atât să mă înșele... Dar este fără suflet :
E ne-auzit de groaznic ! Și-i spune, vai același
Cuvinte ca și mie ! același jurămintе !

Ascunzându-și capul la sânul tatălui ei.
Și ce nerușinată femeie... Mi-i rușine !

Triboulet, întunecat și cu voce înăbușită
Nu plânge, taci ! așteaptă să te răzbun !

Blancha, zdrobită

Fă tot...

Triboulet, cu un strigăt de bucurie
Îți mulțumesc...

Blancha

Vorbește ce ai de gând să faci?
Pari groaznic... spune tată!

Triboulet, impetuos

E gata tot! Fii bună

Șinu-ți călca cuvântul, — căci aș muri, m'auzi!
Ascultă: Mergi la mine. Ia haine bărbătești,
Un cal! bani, cât vei crede că pot să-ți folo-

[sească

Și pleacă. Nici o clipă să nu te-oprești în cale.
La Evreux, te-oi ajunge de azi în două zile.
Știi lada ce-i scunsă sub chipul mamei tale?
Acolo este haina... Chiar eu am pregătit-o
Pe cal e pusă șea ua. Să faci precum ți-am

[spus.

Te du! Și mai cu seamă să nu te 'ntorci aci,
Căci vezi, o să se 'ntâmples ceva îngrozitor!
Hai! du-te!

Blancha

Vin'cu mine, vin' tată.

Triboulet

Nu se poate.

El o sărută și-i face semn să plece.

Blancha

Ah! tremur.

Triboulet

El o sărută din nou, Ea pleacă împleticindu-se.

Și fă tot ce ți-am spus!

În tot timpul acestei scene și a celei următoare, regele și Maguelona, tot singuri în sala de jos, urmează să glumească, își vorbesc încet și râd. De îndată ce Blancha s'a depărtat Triboulet se duce la parapet și face un semn. Saltabadil apare. Se înnoptează.

SCENA III

Triboulet, Saltabadil, afară ; — Maguelona și Regele, în casă

Triboulet, numărând bani de aur în fața lui
Sa tabadil

Primește ca arvună, de o cam dată, zece.

Oprindu-se în momentul când vrea să-i dea.

Crezi tu că o să doarmă aci ?

Saltabadil, care înainte de-a răspunde a examinat
orizontul

Sunt nori pe cer.

Triboulet, aparte

De altfel, nu se culcă la Louvre 'n toată
[noaptea

Saltabadil

Fii liniștit, căci ploaea va curge cu găleata.
Și sora-mi și furtuna aci au să'l reție.

Triboulet

Mă 'ntorc la miezul nopței.

Saltabadil

Te-ai obosi 'n zădar...
Pot doară un cadavru să'l zvârl în Sena,
[singur.

Triboulet

Nu! — Vreau să'l zvârl eu însu-mi!.

Saltabadil

Atunci fă cum îți place.
Spre-a nù fi prinși voiu pune cadavru
[într'un sac!

Triboulet, dându-i banii

Da! — Deci la miezul nopței! — Atunci ți-oi
[da și restul

Saltabadil

Va fi tot gata.—Sune, cum se numește el?

Triboulet

Vrei numele i? Desigur voești și-al meu să'l
[știi!
El, Crima se numește, iar eu, sunt Răzbu-
[narea!

SCENA IV

Aceiași, afară de **Triboulet**.

Saltabadil, rămas singur, examinează orizontul
care se acopere de nori. E aproape noapte neagră.
Cîte-va fulgere.

S'apropie furtuna și neagră se întinde.
Cu-atât mai bine! Strada curând va fi deșartă.

Gândindu-se.

Pre cât eu pot să-i judec pe cinstea mea,
[gândesc,

Că oamenii aceștia au nu știu ce în ei:
Eu nici nu-i pot pricepe... ce naiba au ei oare?

El examinează cerul ridicând capul. În timpul
acesta regele glumește cu Maguelona.

Regele, căutând s'o ia detalie

Scump îngerăș.

Maguelona, fugind

Așteaptă.

Regele

Copilă fără suflet!

Maguelona, cântând

In April ceru i sénin

Dără nu-i belșug în vin!

Regele

Ce umere! Ce brațe! Dușmană 'ncântătoare!

Ce albe's! Pe toți ziii, ce forme sculpturale!

De ce natura care făcu aceste brațe

A pus, în corp de Vénus, o inima de drac!

Maguelona

Ta-ri-la-la-la-la-la!...

Respingând din nou pe rege.

E frate-meu!

Intră Saltabadil care închide ușa după el.

Regele

Ce-mi pasă!

Se aude un tunet depărtat

Maguelona

Auzi!

Saltabadil

Are să toarne curând ca din găleată.

Regele, lovind pe umărul lui Saltabadil
 Preabine! Las'să plouă!—Ce vesel am să fiu,
 Să dorm azi în odaia-ți.

Maguelona, ironică

—Ce aere îşi ia!

Ai crede că e rege!—Familia ta poate
 Să ne 'ngrijească!

Saltabadil o trage de mânecă şi-i face semn să tacă.

Regele

Nu am, nici fiică, nici bunică;
 Sunt singur!

Saltabadil, aparte

Cu atâta mai bine!

Ploaea începe să cază picături mari. E noapte neagră.

Regele lui Saltabadil

Te-i culca

Iubitul meu, la dracu, în grajd, oriunde i-vrea..

Saltabadil, salutând
Intocmai!

Maguelona, regelui, încet și foarte viu, pe când ea
aprinde lampa.

Du-te!

Regele, isbuenind în răs, în gura mare.

Plouă! Voești să plec pe-o vreme
Ca asta? Când afară nu'l dai nici chiar pe
[dracu!

Merge să privească la fereastră.

Saltabadil, încet Maguelonei, arătându-i aurul pe
care îl are în mână.

Să 'l lași să stea.—Privește am zece bani de
[aur,
Și alți vre-o zece-avea-voi, la miezul nopții.
Cu grațiozitate regelui

Sunt,
Prea fericit! Odaia e gata monseniore!

Regele, râzând

În Iulie-arzi într'ânsa, în schimb în Ianuar
Îngheți de frig... Așa-e?

Saltabadil

Voești s'o vezi?

Regele

Cum nu!

Saltabadil ia lampa. **Regele** merge să spue câte-va cu-
vinte **Maguelonei**. Apoi, amândoi urcă scara care
duce la catul de sus, **Saltabadil** mergând înaintea
regelui.

Maguelona, rămasă singură,
Sărmanul tânăr!

Mergând la fereastră.

Doamne! cât e de întuneric!

Prin deschizătura de sus ea vede pe
Saltabadil și pe rege în pod.

Saltabadil, regelui

Aci e patul... Còlo e scaunul și masa.

Regele

Dar fără de picioare?

Privește alternativ patul, masa, scaunul.

Trei, patru, șase, nouă!

A! mobilele tale au stat la Marignàn...

Privește, toate's schioape!

Apropiindu-se de ferestruia ale cărui geamuri sunt sparte.

Dormi ca sub cerul liber,

Nici geamuri, nici obloane! Ha! ha la tine
[vântul

Se joacă, se răsfăță și intră cum poștește!

Lui Saltabadil, care a aprins lampa pe masă

Deci, bună seara...

Saltabadil

Domnul te aibă-n pază-i...

El ese închide ușa și se aude cum coboară încet scara.

Regele, singur, descinzându-se.

Ah!

Sunt Plictisit! mai bine să dorm puțin...

El așează pe un scaun pălăria și spada,
desface cizmele și se întinde pe pat.

Frumoasă.

E magelona, zveltă și tânără, vioae...

Sculându-se.

S'a dus d'aci! Imi pare că ușa e deschisă..
Dar nu-i nimic...

Se culcă din nou, și de îndată îl vedem dormind adânc pe patul de scânduri. În timpul acesta Maguelona și Saltabadil sunt amândoi în sala inferioară. Furtuna a izbucnit după câte-va momente. Ploae, fulgere. La fiecare clipă tună, Maguelona stă lângă masă și coase. Fratele ei deșartă, c'un aer gânditor. sticla pe care i-a lăsat-o regele. Amândoi stau cât-va timp tăcuți, preocupați de o idee gravă.

Maguelona, oftând

Ce tânăr încântător și bun...

Saltabadil

Desigur, căci printr'nsul imi umplu bine
punga!

Maguelona

Cât ?

Saltabadil

Douăzeci de piese de aur!

Maguelona

Prețuia

Cu mult mai mult!

Saltabadil

Tu du-te la dânsul sus... și vezi, —
De are spadă... ad-o...

Magelona ascultă. Furtuna e în toiul ei. Blanca apare în fund îmbrăcătă în haine bărbătești, haine de călărie, cisme și pinteni. E în negru. Ea înaintază încet spre casa-ruină, în timp ce Saltabadil bea, și Maguelona, în pod cu lampa în mână, privește pe regele care doarme.

Maguelona, cu lacrămile în ochi
Păcat.

Ea ia spada.

Sărmanul tânăr!

Ea se coboară și aduce spada fratelui ei.

SCENA V

Regele, în pod; **Saltabadil** și **Maguelona**, în sala de jos; **Blanca**, afară

Blanca, pașind încet prin umbră, din când în când luminată de fulgere. Tunâ neconținut

Ceva cumplit de groaznic! pierd mintea. El
[va sta

În casa asta noaptea! Simt, e ceva cumplit. Iertare, scumpe tată... Tu nu mai ești aci. Venind în locu-acesta îți cale porunca... Dar Mă 'nvinse îndoiala!

Apropiindu-se de casă.

Aci, ce se petrece?

Cum are să sfârșească? Eu, care până eri,

Nici nu știam de soartă, de lume, de dureri
 Trăind neștiutoare, ascunsă printre flori,
 Să fiu înconjurată de lucruri așa negre!...
 Virtutea-mi, fericirea-mi, vai! toate sunt
 [ruine!

Tot, tot e doliu! Oare, — în inimele 'n cari
 Amorul intră, totul se schimbă în jăritic!?
 Și tot acest incediu în spuză se preface!
 El nu mă mai iubește!...

Plânge amar, ridică capul.

 Mi s'a părut c'aud
 Odinioar'un zgomot de-asupra. Mi se pare
 Că fulgeră! Ce noapte! Nu e nimic pe lume
 Să nu îndeplinească femeia'n desperaria'i!
 Eu care aveam frică de umbra mea!...

Zărind lumina din casă.

Ce este?

Înaintează, apoi să dă înapoi.

De când mă aflu-aicea mi-i sufletul în groază!
 Vai da! să nu se 'ntâmple vre-o crimă 'n
 [casa asta!

Maguelona și Saltabadil reincep să vor-
 bească în sala vecină.

Saltabadil

Ce vreme!

Maguelona

Plouă, tună.

Saltabadil

In cer e cearta mare:—

Și plâns și urlet!

Blancha

Tata, de-ar ști că sunt aci!

Vai!

Maguelona

Frate.

Blancha, tresărind

Mi se pare aud o voce.

Se îndreaptă tremurând spre casă, și privește lipind urechia de căpătura zidului.

Maguelona

Frate.

Saltabadil

Ce-i?

Maguelona

Știi ce gând îmi trece prin minte?

Saltabadil

Nu.

Maguelona

Ghicește!

Saltabadil

Pe dracu!

Maguelona

Acest tânăr, e foarte cum se cade,
 Innalt, frumos! e mândru și pe de-asupra
 [darnic
 El mă iubește! Doarme ca un copil în leagăn!
 Să nu 'l ucidem!

Blancha, care vede tot, îngrozită
 Doamne

Saltabadil, scotând din ladă un sac vechiu de pânză,
 și dând sacul Maguelonei

Cârpește sacul ăsta.

Maguelona

De ce?

Saltabadil

Pentru-a ascunde mai bine 'n el cadavrul;
 Când pentru ceia lume va lua răvaș de drum,
 Va face-o săritură cu sac cu tot în Sena!

Maguelona

Dar...

Saltabadil

Taci! nu te privește aceasta Maguelono!

Maguelona

Vezi...

Saltabadil

Nici n'ași mai ucide de-ar fi să te ascult...
Cârpește sacul.

Blanca

Pare că văd un colț din iad !

Maguelona, începând să dreagă sacul
Te-ascult.—Să stăm de vorbă.

Saltabadil

De ! fie !

Maguelona

Nu 'l urăști

Pe tânărul acesta ?

Saltabadil

Eu ? . Nu ! e căpitan ;—
Iubesc pe toți câți poartă o spadă ca și
[mine.

Maguelona

Ucizi un om ca dânsul așa frumos, distins,
Și asta căci voește un cocoșat ?

Saltabadil

Desigur !
Mi-a dat bani cocoșatul ca săucid. Ce-mi
[pasă !
Apoi, când voiu da mortul, îmi va plăti
[din nou !
E limpede : dau marfa !

Maguelona

De ce n'ai omorâ
Pe cocoșat, când vine cu banii toți la el?
E tot același lucru!

Blancha

Pe tata!

Maguelona

Spune... vrei?

Saltabadil, privind pe Maguelona în față.
Drept cine mă iei soro? Sunt oare hoț de
[codru
Ca să omor clientul ce vine să-mi plătească.

Maguelona, arătându-i o legătură cu vreascuri
Atunci aceste vreascuri ascunde-le în sac
E noapte... el va crede că e cadavrul...

Saltabadil

Proast-o!
Cum? Crezi că niște vreascuri drept trup
[pot fi luate
Hm! ele sânt uscate și țepene... nu-i carne
De om!

Blancha

Ce rece-i ploaea!

Maguelona

Ertare pentru el!

Povești!

Saltabadil

Maguelona
Dar bine, frate...

Saltabadil

Vorbește mai încet,
El trebuie să moară... Tu, taci d'acum...

Maguelona, uitată

Nu vreau.
Il voiu trezi... strigându-i să fugă...

Blancha

Suflet bun.

Saltabadil

Dar banii?

Maguelona
Ai dreptate.

Saltabadil

Deci nu te-amesteca,
Fii fată bună... Haide!

Maguelona

Nu! Nu! Voesc să 'l scap!

Maguelona se așază foarte hotărâtă înaintea scării pentru a opri pe fratele ei. Saltabadil, învins prin rezistența fetei, revine în fața scenei, și caută să găsească un mijloc ca să împace totul.

Saltabadil

Cel l'alt la miezul nopței sosește să-și ia
[prada

In vremea asta dacă vr'un călător pribeag
Lovește 'n ușa noastră și-mi cere adăpost
E-al meu! L'omor, și 'n locul acestui

[tânăr pun
In sac străinul! — Celalt! nu va vedea
[nimic!

Și'n! noaptea asta neagră va fi prea
[bucuros

S'arunce un cadavru în apă... Iată tot
Ce încă-mi stă'n puțință să fac...

Maguelona

Îți mulțumesc!

Dar cine dracul, noaptea mai trece pe aci?

Saltabadil

E singura-i scăpare.

Maguelona

La ora asta?

Blancha

Doamne!

Sunt sclava ta supusă... Tu mă îndrepti
[la moarte!

• Să fac și pasul ăsta pentru-a scăpa ingra-
[tul?

Nu 'ngădui aceasta... Sunt tânără. O!
[Doamne!

Nu vreau să mor... Nu!

Tună

Maguelona

Dacă pe-o noapte-așă de neagră,
Va trece-un om p'aicea,—atunci mă prind
[că plopul
Va face pere!

Saltabadil

Asta-i : de n'o să vie nimeni,
Ucid pe tânăr!

Blancha, tremurând

Groză! Să strig? Tot e pustiu!
Tot doarme! Și-apoi poate să dea de gol pe
[tata!
Nu vreau cu toate-acestea să mor... Eu sunt
[datoare
Pe tatăl meu să'l mângâi, să'l caut... E
[cumplit
Să mori în floarea vârstei, la șai'spre zece
[ani!
Să simt cum ferul intră în inima mea...
[Doamne!

Un ceasornic bate odată.

Saltabadil

In turn iar, sună ceasul...

Două alte lovituri.

Sunt un 'spre zece ore
 Trei sferturi. Nimeni n'are să vie. Nici un
 [zgomot
 Afară... N'am cei face... Am să'lucid!
 El pune piciorul pe scară. Maguelona îl
 reține plângând.

Maguelona

Nu încă!

Mai ai un sfert de oră...

Blancha

Femeia asta plânge!
 Și eu stau nemișcată, eu care pot să'l scap!
 El nu mă mai iubește! Atât îmi mai rămâne
 Să mor eu pentru dânsul!

Stând la îndoială încă.

Ori cum e 'ngrozitor!

Saltabadil, Maguelonei

Nu! asta nu se poate! el trebuie să moară!

Blancha

Măcar de-ași ști, atâta cum am să fim lovită!
 O! de ași muri de-odată!... Dar te lovește'n
 [frunte

În față..., Doamne! Doamne!

Saltabadil, căutând să scape de Maguelona care
 îl oprește

Tu, ce voești să fac?

Crezi c'o să vie-un altul să moară'n locul lui!

Blancha

Mi-i frig... Br...

Indreptându-se spre ușă.

Haide

Oprindu-se.

Gerul mă 'nghiață... și să mor!

Se târăște până la ușă și lovește slab în ea.

Maguelona

A! bate 'n ușă...

Saltabadil

Vântul prin hornul casei urlă...

Blancha lovește din nou.

Maguelona

Nu! — Bate!

Aleargă; deschide ochiul ferestrei și privește afară

Saltabadil

Ciudat!... Cine?.

Maguelona, Blanchei

Ei! Cine e?.

Lui Saltabadil

Un tânăr!.

Blancha

Aziliu pentru noapte.

Saltabadil

Frumos va mai dormi!

Maguelona

Da; Noaptea-i va fi lungă.

Blancha

Deschideți!

Saltabadil, Maguelonei

Stai, s'ascut

Puțin cuțitul.

Ea îi dă cuțitul pe care el îl ascute de
ferul unei coase.

Blancha

Doamne! aud cum îl ascute!

Maguelona

Sărmanul tânăr bate chiar la mormântu-i...

Blancha

Tremur!

Cumplit e gândul morței!

Cade în genunche

O! cer iubit, spre care
Merg astăzi, și tu Doamne iertați-i ca și mine!
Pe regele, pe care îi plâng și îl iubesc,
Pe toți, pe Cain însuși, și chiar p'ăst ucigaș
Ce 'n umbră mă așteaptă cu junghiul ridicat.

Eu îmi jărtfesc chiar viața... și-o dau
[pentr'un ingrat.

De el, voiască cerul să fiu curând uitată!
Trăiască 'n fericire, în aur, în lumină
Acela pentru care ca jertfă am să mor!

Sculându-se

Desigur mă așteaptă!

Lovește din nou în ușă.

Maguelona, lui Saltabadil

Hai! el răbdarea-și pierde!

Saltabadil, încercând lama de masă

Așă... hm!! După ușă, așteaptă, să m'
[ascund.

Blancha

Aud tot ce vorbește... Oh!

Saltabadil se așează după ușă astfel încât deschizându-se ușa îl ascunde pentru persoana care intră, fără să'i ascundă spectatorilor.

Maguelona, lui Saltabadil

Spune; să deschid?

Saltabadil, în dosul ușei cu cuțitul în mână

Deschide.

Maguelona, deschizând ușa

Intră...

Blancha, aparte

Doamne! cumplit mă va durea!

Ea se dă înapoi

Maguelona

Ce-aștepți? Ei! intră...

Blancha

Sora pe frate-său ajută!

O, iartă-i Doamne, iartă-i, și iartă-mă tu tată!.

Ea intră. În momentul când ea apare pe pragul casei, Saftabadil ridică pumnalul. Cortina cade.

ACTUL AL CINCILEA

Triboulet

Același decor, dar când perdeaua se ridică, casa lui Saltabadil închisă. Nu e nici o lumină. Intuneric beznă.

SCENA I

Triboulet, singur

El înaintează încet din fund înfășurat într'o manta. Furtuna nu mai e așa de violentă. Ploaia a încetat. Din când în când fulgere și se aude tunetul din depărtare. Triboulet e adâncit în gânduri având o veselie sumbră în privire.

Ah dulce răzbunare ! da ! am să mă răzbun !
O lună se 'nplinește de când aștept, pândesc
Și 'mnăbuș suferința-mi, — rămas bufon,
[mă vâet

Și-ascund a mele lacrimi sub râsul mășcei
[mele.

Examinând ușa.

Pe ușa asta ! Doamne ! Să poți să te răzbuni !
Print'însa îmi sosește dorita răzbunare.
Nu-i ceasul încă, totuși veni-i s'aștept aci.

S'aștept! da, da, cu ochii pe ușă ațintiți,
Cunosc intrarea.

Urlă furtuna! și ce noapte!
In cer e vijelie! și-o crimă-i pe pământ!
Aci cât sunt de mare! turbarea urei mele
Se'ntrece cu turbarea furtunei... Ah! ce rege
Ucid eu, da! ce rege! puternic, plin de

[fală
Și care ține 'n sceptru-i alți douăzeci de
[regi,

Și poartă pe-ai lui umeri povara lumi'ntregi!
Când n'are să mai fie tot are să se darme!
Când voi fi dat jos stârvul acesta,—zgu-
[duirea

Va fi îngrozitoare și Europa 'n lacrimi
Va căută aiurea să-și afle echilibrul.
Să cugeți în tot ceasul că Dumnezeu de-ar
[zice:

—Pământule, în sânuți ce nou vulcan z buc-
[nește

Ce forță azi frământă pe turc și pe creștin,
Vre-un Carol Quintul, Clément, Cesar, sau
Soliman?

Ce nou Hristos, războinic, ce rege, ce apostol
Aruncă vrajba morței din nou printre
[popoare?

Pământule ce mână te face iar să tremuri?
Pământul va răspunde cu spaimă: „Tri-
boulet!“

Bufonule fii vesel, dă zbor mândriei tale,
La crunta-ți răzbunare o lume se prăvale !

In mijlocul furtunei, miezul nopții sună
la un turn îndepărtat, Triboulet ascultă.

E miezul nopții.

El aleargă la casă și bate în ușă,

O voce, din 'năuntru.

Cine ?

Triboulet

Eu !

Vocea

Bine.

Panoul inferior al uși se deschide. Triboulet e plecat, par'car voi să intre.

Vocea

Nu intră.

Saltabadil intră prin deschizătura de jos a uși, tărindu-se. El trage prin această deschizătură îngustă ceva greu, un fel de pachet lungăreț, care se poate greu distinge prin întuneric. El n'are nici o lanternă în mână. De asemeni e întuneric și în casă.

SCENA II

Saltabadil

E greu de tot, —ajută-mi. E'n sac aci. I-am
[dat

Să nu se mai trezească.

Triboulet stăpânit de o bucurie convulsivă, îi ajută să aducă în față un sac lung de culoare cenușie care pare că conține un cadavru.

Triboulet

Să văd!—Ce bucurie!

O torță!

Saltabadil

Nu se poate.

Triboulet

De cine-ți este frică?

Saltabadil

Ne pot surprinde-arcașii și paznicii de
[noapte,
Și-apoi și fără torță făcurăm destul zgomot.
Dă banii.

Triboulet, dându-i o pungă

Na!

Examinând sacul, în timp ce ce'l l'alt numără

Și 'n ură, ca 'n ori ce, fericirea

O poți găsi!

Saltabadil

Cadavrul să ți'l arunc în Sena?

Triboulet

Nu! Fac eu singur asta.

Saltabadil, insistând

Mai lesne-i de țe-ajut.

Triboulet

Când duci în groap-'un dușman nu-i nici
[odată greu.

Saltabadil

Voești să zici în Sena. Stăpâne, fă cum
[vrei.

Mergând la marginea parapetului.

Să nu 'l arunci aicea, căci locul nu e bun.

Arătându-i o spărtură în parapet

Colò, la adâncime. Nu 'ntârzia... Adio

El intră și închide ușa, după el.

SCENA III

Triboulet, singur cu privirea ațintită spre sac
Il am aci. El este Mort! mort! Voesc să'l
[văd.

Pipăind sacul

Ce-mi pasă! dânsul este. Il simt sub vălu-
[acesta!

El! El!

Ridicându-se și ținând un picior d'asupra
sacului.

Acuma lume privește-mă în față.
 Acesta-e bufonul, și acesta l'alt un rege!
 Și ce mai rege! Mare! întâiul printre regi.
 Aci, da, la picioare! chiar el... mărețul
 [rege!

Mormântul-i va fi Sena, lințoliul un sac!
 Și cine îl învinse?

Incrucișând brațele

Ha! ha, eu singur... singur!
 Nu! nici nu mi vine-a crede... Cum? singur
 [am învins?

Popoarele 'ntre ele se vor mira și veșnic
 Toți oamenii, toți regii și viitorul tot
 Vor crede că-i poveste. Ah soartă schim-
 [bătoare,

Această maiestate, întâia printre toate,
 El, el, Francisc cel mare și rege-al Franței!
 [zeul

Rival lui Carol Quintul;—el care atingea
 Eternitatea, veșnic învingător, el care
 Făcea ca să tresară cetăți la pașul lui,

Tună când în când

El, care-o noapte 'ntreagă luptând la
 [Marignan

In urletele luptei a'mpins pe-ostași 'nainte,
 Și care 'n zorii zilei, din trei spezi nu avea
 Nici-una,—toate rupte în vâlva batăliei,
 El! printr'o lovitură atât de jos să cadă!
 Dat jos zvârlit de-o dată cu toată alui splendoare

Cu numele-i, și curtea-i, cu gloria lui toată,
 Dus nu se știe unde, ca ori și ce bastard
 Rușinea naturei de mumă lepădat,
 Când vâjje furtuna și fulgeră afară!
 Cum? curtea și-acest secol în pulbere schim-
 [bate?

El care se'nălțase pe culmi abia visate
 Să se fie stins de-odată ca fulgerul în zare,
 Ce arde ca să piară în clipa când apare?
 Mîini diz de dimineață, pe străzi, lacheii
 [curței

Ținând în mână aur pe strade vor striga;
 — „Luați e pentru-aceia ce va găsi pe rege!“
 E 'ncântător! Ah!

După o pauză

Blancha... O! îngerul meu drag
 El și-a primit pedeapsa și tu ești răzbunată.
 Da! da! aveam nevoie de sângele-i... cu aur
 Il am!

Aplecându-se, cu turbare asupra cadavrului

Bandit nemernic! mai poți tu să m'
 [auzi!

Copila mea,—un înger,—ea, care prețuia
 Cu mult mai mult, infame, decât coroana ta,
 Tu, tu, tu mi-ai răpit-o, și-odată cu rușinea
 Mi-ai dat nenorocirea. M'auzi tu? E ciudat:
 Acum eu râd la rându-mi, da, râd și mă
 [răzbun!

Fiind-că erai sigur că ura mea s'a stins
 Dormeailipsit de grije, de altău desfrîu aprins,

Credeai, nenorocite, visând un nou amor
Că ura unui tată se poate stinge-ușor...

Dar nu! în astă luptă ivită între noi
De și ai fost cel tare eu sunt învingătorul!
Acel ce sta 'nainte-ți și mâna-ți săruta,
Acum, cu sete mușcă din chiar inima ta!
Al meu ești!

Aplecându-se tot mai mult de sac

Eu, bufonul! m'auzi tu, rege mare,
Nebunul, jumătatea de om... ha! ha! bufonul
Pe care 'l chemai câine te calcă sub picioare!

Lovește cadavrul

Când dorul răzbunării în suflet clocotește
Dă aripe, aprinde pe cel mai laș din oameni
Cel slab se face mare, și nobil cel mârșav,
Și ura se preschimbă în spadă chiar la sclav!
Pisica pare tigrul, bufonul e calău!

Ridicându-se pe jumătate

Ah! cum ași vrea s'auză blestemele ce-i spun.
Ca țintuit pe cruce să-l țin înaintea-mi!

Aplecându-se din nou

Ah!

M'auzi tu? să te-ajungă blestemele și'n iad!
In râu!—și vezi sub apă și-voiul de mai
[poate
Din fund să te ridice acolo... sus pe tron!

Ridicându-se.

Francisc întâiu în apă!

El ia sacul de un capăt și 'l târăște până la marginea apoi. În momentul când îl ridică pe parapet, ușa josnică a casei se deschide cu precauțiune. Maguelona esă și privește în juru-i îngrijorată. Face un gest ca și când n'ar vedea nimic, intră și reapare o clipă după aceea cu regele, căruia îi explică, prin semne că nu mai e nimeni acolo și că poate să plece. Ea intră 'napoi în casă închizând ușa, și regele străbate piața, în direcțiunea ce i-a arătat Maguelona. În acest moment Triboulet voește să arunce sacul în Sena.

Triboulet, cu mâna pe sac

Așa!

Regele, cântând în fund

*Ades femeia schimbă.
Să nu te'ncrezi în ea!*

Triboulet, tresărind

Ce voce? Cum?
Voi umbrelor, tu noapte, vă bateți joc de
[mine?]

El se întoarce, ascultă îngrozit. Regele a dispărut, dar se aude cum cântă în depărtare.

Vocea Regelui

*Azi dacă te iubește
Ca mâine nu te vrea!*

Triboulet

Blestem! El e! trădare! Ei l'au făcut să
[scape!]

M'au înșelat.

Alergând spre casa a cărei fereastră de sus e singură deschisă.

Banditul!

Masurând'o cu ochii ca și când ar vrea s'o escaleze.

Fereastră e prea sus.

Revenind lângă sac cu furie

Pe cine 'n locu-i oare mi-a pus aci strigoii?
Ce jertfă? cine? tremur!

Atingând sacul

Da!. e un trup de om!

Tae de sus în jos sacul cu pumnalul și
privește speriat

Nu văd nimic... Ce noapte.

Intorcându-se aiurit

Nimic nici o făclie

O rază de lumină măcar... Nimic, nimic!

Cu desperare

S'aștept să strălucească un fulger.

Stă câte-va clipe cu privirea ațintită asupra sacului
întredeschis, din care a seos jumătate din corpul
Blanchei.

SCENA IV

Triboulet, Blanche

Triboulet

Fulgeră. El se ridică cu un țipăt grozav.

Vai! e Blancha!
 Copila mea... chiar dănsa... da... da... copila
 [mea!

Pipăind mâna ei

Mi-i udă mâna!... udă! — Al cui e acest
 sânge?

Copila mea! O Doamne... E groaznic... e
 [cumplit

E poate-o nălucire... Nu: nu poate să fie...
 Ea a plecat, ea este aproape de Evreux.
 Cade în genuche lângă ea, cu ochii ridicați la cer
 Nu este-așa, o doamne că-i vis îngrozitor,
 Că mi-ai păstrat copila sub aripa-ți zeiască,
 Că nu-i ea, că nu-i Blancha.

Un al doilea fulger aruncă o lumină vie
 pe fața palidă și ochii închiși ai Blanchei.

Ba nu! ea este! Ea!

Aruncându-se pe corp, plângând cu hohote

Copila mea, răspunde-mi, de cine ai fost,
 [răspunde

Asasinată... spune-mi. Bandiții... ah! ban-
 [diții.

Nu-i nimenea aicea! vai nimeni! Ce mă
 [fac?

Copila mea, vorbește, răspunde-o dată.

Blancha, redeșteptată la cuvintele tatălui ei deschi-
 zând ochii, cu o voce stinsă

Cine,

Mă cheamă?

Triboulet, pierdut

Ea vorbește și inima ei bate
Se mișcă! Ea trăește... Copila! Blanca!
[Doamne
Ah!

Blanca, se ridică puțin. E în cămașă, toată însân-
gerată, cu părul despletit. Partea de jos a corpului,
e acoperită încă cu vestminte și e ascunsă în sac.

Unde sunt?

Triboulet, susținând-o în brațele sale
Iubită, copilă adorată,
Tu singura-micomoară, cunoști-tu vocea-mi?

Blanca

Tată!

Triboulet

Ce-ți se 'ntâmplă Blanca? Vre-o taină
[infernală!
Mi-e teamă când te mângâi să nu-ți fac
[rău cumva
Nu văd nimic... Copilă, ai tu vre-o rană?. da?
Du mâna mea deasupra...

Blanca, cu o voce înneacă

Sunt sigură, pumnalul
In inimă atinse...

Triboulet

Și cine te-a lovit?

Blancha

Ah! singură's de vină... ți-o jur căci te-am
[mințit
Mi-era prea drag... în locu-i mor eu!]

Triboulet

Ah! răzbunarea-mi
Pe ea să o atingă! Blestem! Ce soartă. Vai!
Cumplit mă mai lovește azi cerul! Spune,
[spune
Cum s'a 'ntâmpat!]

Blancha, murindă

Nu-mi cere, nu pot vorbi.

Triboulet, acoperind-o cu sărutări

Iertare!
Dar cum să mori tu astfel făr' ca să știi!
[Cum? —Capul
Iți cade 'n jos!]

Blancha, făcând o sfortare pentru a se întoarce
Mă 'nnăbuș... întoarce-mă... Ah!...

Triboulet, ridicând cu durere

Blancha!

Nu! nu muri!

Se reîntoarce desperat

Nu-i nimeni! Și dânsa... Ajutor!
Cum.. s'ar putea copila-mi să moară'n acest
[fel?

Ah? clopotul de alarmă e prins de zidu-
[acesta.

Sărmana mea copilă poți tu să mă aștepți?
Ași vrea să caut apă, să sun din clopot?

Blancha face semn că este nefolositor.

Nu

Tu nu voești... Și totuși ar trebui să chem...

Strigă fără a o părăsi.

Veniți! Ei!

Tăcere pretutindeni. Casa rămâne tăcută
în umbră.

Casa asta e ca și un mormânt!

Blancha e în agonie

Nu, nu muri! Copilă, tezaurul meu drag,
O Blancha! de te-ai duce eu nu mai am
[nimic.

Nu, nu muri!

Blancha

Ah!

Triboulet

Brățu-mi te supără? Așteaptă
Ca să te țiu mai bine. E bine acum?
[Răspunde,

Și cată de respiră... mult... mult... că-ți
 [face bine...
 Nimic! nu-i nimeni, nimeni ca să te ajute!
 [nimeni!

Blancha, cu o voce stinsă și cu sfortare.

Te rog mult... iartă-l, iartă-l... Adio tată!
 Capul îi recade

Triboulet potrivit părul

Blancha.

El aleargă la clopotul de alarmă și trage
 cu furie.

Veniți! O crimă! Hoțul! Omorătorul!
 Revenind la Blancha.

Spune-mi

O vorbă numai una, vorbește-mi... vezi
 [cum plâng...

Căsnindu-se de a o ridica.

Ah! nu sta nemișcată... vezi mâinele îmi
 [frâng!

In floarea tinereței nu! tu nu poți fi
 [moartă!

Pe tatăl tău, o Blancha să'l părăsești ast-
 [fel?

Să nu-ți mai aud glasul, să nu-mi mai râzi?
 Nu! Nu!

Intră oameni din popor, alergând cu sgo-
 mot și cu torțe.

A fost blestem se vede pe leagănul tău
 [Blancha.
 Și fără milă cerul a fost când mi te-a dat.
 De mii de ori mai bine mureai când erai
 [mică
 Când nu știam ce suflet curat râdea în tine.
 Să mori... să mori! acuma!... Copila mea,
 [nu! nu!
 Mureai mai bine 'n fașă... O Blancha!
 [Blancha! Blancha!

SCENA V

Aceiași, oameni, femeii din popor

O femeie

Grozav! Mă prinde spaima așa cumplit el
 [plânge.

Triboulet, se întoarce

Ah! iată-vă! La dracu! Așa târziu!

Luând mâna unui birjar, care-și ține
 biciul.

Vorbește

Ai cai? ai o trăsură?

Căruțașul

Da, am! Mă strânge groaznic!

Triboulet

Da! Haide, pune-mi capul sub roată!

El revine, se aruncă la capul Blanchei.

Fata mea.

Un asistent

Un tată 'n desperare... desigur un omor.
Să-i despărțim.

El voește să ție pe Triboulet, care se zbate.

Triboulet

In lături! Voesc să stau aci!
S'o văd!—Fiți bun lăsați-mi copila. N'o
[luați...

Vă rog.

Unei femei.

Ești bună doamnă căci plângi... te
[rog vorbește,

Și spune-le să-mi lase copila.

Femeia intervine pentru el. El se apropie
de Blanche. Cade în genuchi,

In genuche

Mori, mori, nenorocite, alătura de ea!

Femeea

Fii liniștit..., căci dacă vei mai striga,
[desigur

Ți-o vor lua.

Triboulet, rătăcit

Nu! lasă...

Strângând pe Blanche în brațele sale.

Respiră încă. Mergeți
Fugiți în goana mare, chemați un ajutor.
Eu am s'o țin în brațe și n'am să strig
[de loc.

El o ia aproape de el, și îi așează părul
cum face o mamă copilului adormit.

Nu-i moartă! Nu-i moartă! Nici Dumnezeu
[nu vrea.

El știe că'n afară de ea, nu am pe nimeni!
Toți, toți te lasă singur când ești diform.

[Ea numai
Ține la mine. Dânsa e singurul meu bine,
Și visul meu! Ea plânge—Când alții râd
[de mine.

Atâta de frumoasă și moartă. Nu! Nu! Dați-mi
Ceva ca să-i șterg fruntea.

El îi șterge fruntea

Priviți-o, admirați-o,
E roșie ca fragul! O dac-ați fi văzut'o,
Micuță, și cu aur în pletele-i buclate...
Atunci ea era blondă.

Strângând-o la inimă cu durere

O biată urgisită,
Tu singura-mi podoabă, copila mea iubită.

Se calmează și o admiră

Când ea era micuță eu o țineam așa;
In brațele-mi cuprinsă pe sânul meu dormea,
Era un vis, un înger, când se redeștepta!

Și nu-i păream nici straniu și nu se 'nspăi-
[mânta!

Cu dulcea ei privire ca 'n vis zâmbea, fru-
[moasă!

Iar eu pe mâini pe buze, plângând o
[sărutam.

Sărmana mea copilă... Tu moartă? Nu! tu
[dormi!

A! da! odinioară puteam să cred că-i moartă,

Acum nu-mi mai e teamă... căci ea s'a deș-
[teptat!

Curând va redeschide iar ochii să mă vază.

Vedeți, sunt blând acuma, și nu insult pe
[nimeni;

Fiind-că, voia voastră o împlinesc cu totul,

Mă veți lăsa de sigur copilul să-mi privesc!

El o contemplează

Ce netedă ți-e fruntea... tu n'ai suferit încă!—

Și mâinile ei albe le-am încălzit în mâna-mi

Ătingeți-le... Uite, sunt calde... a...

Intră un doctor.

Femeea, lui Triboulet.

Chirurgul!

Triboulet, chirurgului care se apropie

Privește-o... vezi o singur... eu nu mă
[mpotrivesc.

E numai leșinată, nu este-așa?

Chirurgul, examinand pe Blanche

E moartă

Triboulet se ridică, cuprins de o mișcare
convulsivă.

Ea are 'n partea stângă o rană prea adâncă;
A curs atâta sânge încât nici nu mai are !...

Triboulet

Mi-am omorât copila ! mi-am omorât copila !

El cade jos.

A APĂRUT:

in Editura Librăriei „UNIVERSALA”

Alcalay & Co.

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

GUY DE MAUPASSANT

NUVELE ALESE

TRADUCERE LIBERA

DE

IOAN ADAM

Prețul 5 Lei

SALOMEEA

este bijuteria literară cea mai prețioasă a lui **Oscar Wilde**, artistul răsfățat al saloanelor din Paris și Londra, al cărui sfârșit a fost atât de tragic. Într-o românească care respectă originalul, D-l Zaharia Bârsan a tălmăcit-o și se află în

„Biblioteca pentru Toți“

No 261

3779/82
Prețul 5 Lei

ANTICARIAT
CLUJ
= Lei 2 =

